

MASARYKOVA UNIVERZITA
FILOZOFICKÁ FAKULTA
KATEDRA POMOCNÝCH VĚD HISTORICKÝCH A
ARCHIVNICTVÍ

Epigrafické památky města Prostějova

Bakalářská diplomová práce

Autor práce: Simona Dopitová

Vedoucí práce: doc. PhDr. Helena Krmíčková, Dr.

Brno 2006

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedenou literaturu. Současně dávám svolení k tomu, aby tato bakalářská diplomová práce byla umístěna v Ústřední knihovně FF MU a v knihovně Katedry pomocných věd historických a archivnictví a byla používána ke studijním účelům.

V Brně dne 7. května 2006

Simona Dopitová

Na tomto místě bych ráda poděkovala doc. PhDr. Heleně Krmíčkové, Dr. za cenné rady a připomínky ke zpracování mé bakalářské diplomové práce.

OBSAH

1. Úvod	5
2. Struktura katalogu	6
3. Katalog	8
4. Rejstříky	78
Nositelé nápisů	78
Osobní jména	79
Stanoviště	81
Rejstřík k fotografické příloze	82
5. Závěr	83
Seznam použité literatury	84
Přílohy	

1. ÚVOD

Epigrafika jako vědní disciplína byla velice dlouho opomíjena a u většiny lokalit zcela chybělo zpracování památek z tohoto hlediska. V současné době se však stává velmi oblíbenou, zejména v řadách studentů, a já jsem při volbě tématu pro svoji bakalářskou práci měla obavu, že již budou všechny lokality zpracované. Byla jsem překvapena zjištěním, že přímo v místě mého bydliště, tedy v Prostějově, epigrafické památky zpracovány nějakým komplexnějším způsobem ještě nebyly. Nebudu zastírat, že to bylo překvapení příjemné, neboť každému se zajisté lépe pracuje v místech, která dobře zná.

Rozhodla jsem se, že se při své práci zaměřím na město Prostějov, a to včetně některých příměstských částí, které před delším nebo kratším časem bývaly samostatnými vesnicemi a nyní jsou již okrajovou částí města. Do své práce jsem tedy zahrнула západní stranu – Krasice, Čechovice a Domamyslice, a ze severní strany Držovice. Vynechala jsem Vrahovice a jejich části Trpinky a Čechůvky, neboť poté, co jsem zahájila práci v terénu, jsem zjistila, že mám již velké množství podkladů a jestliže chci pojmout oblast, kterou si vymezím, opravdu precizně, tak musím okruh svého zájmu zúžit.

Jako časový mezník jsem si zvolila rok 1900. V epigrafických pracech bývá zvykem omezit se rokem 1800, ale při zjištění, že poměrně velké množství památek, a to zejména soch a křížů, pochází až z 19. století, jsem se rozhodla toto období do své práce také zahrnout, neboť právě těmto památkám často chybí jakékoli zpracování, a proto jsem je nechtěla opomenout. Určit si rok 1900 jako mezník bylo nezbytné, neboť právě v tomto roce byl zřízen na konci Brněnské ulice pod Žešovským kopcem nový městský hřbitov, díky němuž se množství epigrafických nápisů rozrůstá takovou měrou, že není možné je pojmout v případě, že se člověk nesoustředí pouze na zpracování hřbitova a nemá na to opravdu dlouhý časový limit. Pouze výjimečně se v práci objeví i nápis mladší, a to pouze tehdy, když bude součástí objektu, jehož ostatní nápisy spadají do období do r. 1900 včetně. Tehdy zaznamenávám i nápis mladší, aby byla daná památka zpracována z epigrafického hlediska kompletně.

Ve své bakalářské práci se zaměřuji zejména na existující památky, neboť je jich na území města Prostějova velké množství. Zcela opomím předměty, které jsou součástí sbírky Muzea města Prostějova, neboť i tato instituce je na předměty, nesoucí nápisy, poměrně bohatá. Těmito památkami a památkami zaniklými bych se ráda zabývala ve své magisterské diplomové práci, protože na jejich zpracování bude třeba mnohem delší časové období, a práce nynější mi bude výchozím bodem. Tím, že jsem se zaměřila hlavně na památky stále existující, jsem pracovala převážně v terénu a často jsem přicházela do kontaktu s lidmi, na jejichž vůli záleželo, zda mi danou památku zpřístupní nebo ne. Tímto jim všem děkuji za vstřícnost a ochotu, neboť jsem se při své práci nesetkala ani jedenkrát s nepříznivou odezvou. Ba naopak všichni mnou oslovení lidé – faráři, kostelníci, pracovníci v knihovně atd. byli ke mně vždy vstřícní a velmi ochotní.

2. STRUKTURA KATALOGU

Uspořádání katalogu vychází ze zásad popisu epigrafických památek M. Flodra [5]. Jednotlivé památky jsou řazeny v katalogu chronologicky a památky časově nezařaditelné jsou uvedeny na konci katalogu.

V **hlavičce** každého záznamu je uvedeno:

- pořadové číslo, v případě nedochované památky je za číslem křížek (†),
- číslo obrázku v obrazové příloze, které v tomto katalogu bude mít většina záznamů. Obrazový doprovod nemají pouze nedochované a nepřístupné památky, mezi něž patří i ty, které jsou povětšinou času přístupné, ovšem v době psaní mé práce tomu bylo z nějakého důvodu dočasně jinak. Pod číslem uvedeným v katalogu se může dle potřeby nacházet více fotografií, které budou mít za číslem buď písmeno, které označuje daný nápis v katalogizačním záznamu, a nebo „-d“, což znamená, že se jedná o detail.
- lokalizace památky, tedy objekt, ve kterém nebo na kterém se nápis nachází, nebo také objekt, který je poblíž, či nějaký jiný údaj specifikující místo.
- časové zařazení památky, které v ideálním případě vychází z údajů v nápisu. Pokud se datace nedá z nápisu zjistit, byla použita odborná literatura, která je vždy uvedena v poznámce. V případě, že lze určit pouze časové rozmezí, jsou horní a dolní časové hranice odděleny lomítkem.

Samotný **katalogizační záznam** je složen z:

- nositele nápisu, který je uveden většinou hned na začátku a pro lepší přehlednost je zvýrazněn ztučením písma. Odstavec pokračuje údaji, které nám památku více přibližují. Nejprve údaje upřesňující lokalizaci, a to buďto uvnitř objektu nebo ve venkovním prostředí. Jestliže došlo ke změně umístění, uvádí se i dřívější polohy. Umístění a popis nápisu. Je-li známo, zmíníme i jméno původce. Stručná zmínka o osudu památky např. restaurování, zrekvírování apod. U zaniklých nebo nedostupných památek se uvádí pramen citace textu.
- na samostatném řádku se uvádí materiál, ze kterého je památka vyrobena (v případě zvonů se materiál neuvádí, ale do samostatných řádků se uvádí průměr a váha zvonu, jestliže jsou tyto informace známy)
- druh písma. Jedná-li se o více nápisů na jedné památce lišících se druhem písma, jsou specifikovány odděleně.
- velikost písma. Máme-li více nápisů na jedné památce lišících se velikostí, uvádí se pro každý nápis samostatně (m. = malá písmena, v. = velká písmena)
- přepis textu (tučným písmem), a to tak, aby se co nejvíce blížil originálu, tedy i s využíváním některých specifických symbolů. Pro symboly, které nelze počítačově napsat, odkazují do poznámkového aparátu, kde jsou slovně popsány a v případě možnosti co nejvěrněji zobrazeny. Při přepisu jsou bez odkazu na poznámkový aparát používány následující znaky:
  - tečka na dolní lince

- tečka uprostřed řádku
- : dvojtečka
- = dvě vodorovné čárky uprostřed řádku
- , čárka na dolní lince
- ! vykřičník

Aplikovány jsou také znaky používané v epigrafických edicích:

/ konec řádku (Tento znak používám jen v případě, jsou-li řádky v nápisu příliš dlouhé na to, abych jejich oddělení mohla zřetelně naznačit naformátováním textu na stránce. Nebo také v případě, že se jedná o příliš mnoho krátkých řádků, nebo naopak je na jednotlivých řádcích velmi malý počet písmen.)

ab ligatura

[abc] doplnění nečitelného textu

[...], [±6] přibližný počet nečitelných písmen

[---] nečitelný text, popřípadě fyzicky chybějící část nápisu.

Máme-li nápisy na různých nositelích, které tvoří soubor, označujeme je římskými číslicemi (I, II, III atd.)

- pod přepisem se nachází literatura, v níž je nápis interpretován. Citace je zkrácená, kompletní soupis literatury se nachází na konci práce.
- konec katalogizačního záznamu tvoří čarou oddělný poznámkový aparát. Poznámky pod písmeny malé abecedy se vztahují přímo k textu nápisu, např. uvádí odlišné ztvárnění písmen, odlišnou interpretaci v uvedené literatuře, specifické symboly v nápisu atd. Pod čísla jsou věcné poznámky týkající se popisu památky, případně citovaná literatura atd.

Ještě je třeba zdůraznit, že při určování stran v jakémkoli popisu, jsou strany vždy myšleny heraldicky, tedy z pohledu daného předmětu. Tuto skutečnost už v katalogu nebudu rozepisovat.

Za katalogem jsou **rejstříky**, které umožní čtenáři efektivnější a snazší práci s katalogem.

Na konci práce se nachází **obrazová příloha**, díky níž si může čtenář utvořit představu i o těch památkách, které neviděl na vlastní oči a ke kterým se možná ani nikdy nedostane (tím myslím zejména zvony, neboť málokomu se podaří do věží kostelů podívat). V tištěné podobě je pouze malá část obrazové přílohy, a to zejména zvony a náhrobníky. Kompletní obrazová příloha se nachází na příloženém CD.

3. KATALOG

01 - obr. 01

kostel Povýšení svatého kříže

1495

Náhrobník Johanky z Kravař je vezděn na epištolní straně chrámové lodi pod hudebním kůrem. Jedná se o nejstarší náhrobník na Moravě. V rozích náhrobníku jsou umístěny erby předků, jde tedy o čtyřerbovní vývod. Uprostřed náhrobníku o rozměrech 230 x 115 cm je reliéfová postava ženy. Nápis obíhá kolem všech čtyř stran. V horní části jsou 3 řádky, z toho první je začátek nápisu a následující dva jsou posledními řádky nápisu. Dle fotografie v Mathonovi¹, na níž je náhrobník v relativně dobrém stavu, je na tom v současné době o dost hůře. Možná to bylo způsobeno tím, že určitou dobu stála před tímto gotickým náhrobníkem zповědnice, která byla až nedávno přesunuta stranou. Text doplněn podle Mathona.

Materiál: pískovec

Písmo: gotická minuskula

Velikost písma: m. 6 – 8 cm, v. 10 – 14,5 cm, číslice: 15 cm

Generosa dmn^{h a} ^a

dmn^{h a} Johanna de Crawarz et de Plumlow Relicta ◆ ^{ch, b}

Genⁱosi dn^{h i} dmn^{h, c}

Johanis Heralt de Cu^hstat natu^e soluit ⁱ⁻dbitm^h fi qua[rta] ^{-i, d}

An^j ⁱ⁻dnⁱca ⁻ⁱ Judica ^f

1495 ^{g, 2, 3}

Literatura: Kavička 2003, s. 20. Lišková 1999, s. 5. Mathon 1929, s. 38.

.....

^a první řádek nápisu podél horní hrany

^b řádek podél levé hrany

^c řádek podél spodní hrany

^d řádek podél pravé hrany

^f druhý řádek podél horní hrany

^g třetí řádek podél horní hrany

^h nad písmenem zkracovací znaménko v podobě ležaté vlnovky ~

^{ch} routa

ⁱ čtení nejisté

^j nad písmenem zkracovací znaménko v podobě krátké čárky

¹ Mathon 1929, s. 38.

² Dosavadní přepisy s rozvedenými zkratkami: „Generosa domina, domina Johanna de Crawarz et de Plumlov, relicta generosi domini, domini Johannis Heralt de Cunstat, naturae soluit debitum feria quarta ante dominicam Iudica 1495“

³ datum: 1. duben 1495

Zvon ve věži kostela je nejstarším zvonem v Prostějově. Nápis obíhá kolem koruny zvonu mezi dvěma dvoulinkami, a na některých místech je značně schozen. Přepis textu dle Janouška.

Průměr: 69 cm

Váha: cca 300 kg

Písmo: gotická minuskula

**LETA PANIE 1506^a VDIELAN KE TCZTI A K CHWALE PANV BOHV
MATCZE BOŽE.^b**

Literatura: Janoušek 1938, s. 95. Kavička 2004, s. 23.

.....

^a Kavička uvádí „MCCCCVI“, ale i přes špatnou přístupnost a značnou schozenost nápisu se mi zdál věrohodnější přepis Janouškův

^b Kavička uvádí „bozi“, což se mi zdá přesnější

Náhrobník řezníka Kristiána Kocha je umístěn v předsíni vedlejšího vchodu na jihozápadní straně kostela. V horní části náhrobníku je reliéf dvou překřížených širočin a v dolní části je v renesančním štítě nad dvěma překříženými noži ocílka a v levé části štítu nějaký blíže neidentifikovatelný předmět (dle Kavičky špalek). Náhrobník má rozměry 155 x 92 cm a nápis byl vytesán po obvodu ve 4 řádcích. „Rám“, v němž se nápis nachází, je široký 15 – 20 cm.

Materiál: pískovec

Písmo: kapitála

Velikost písma: 9,5 – 10 cm, nadepsaná písmena 3 – 4 cm

LETA *^a BOZIHO^b

M^o V^o XX° VMRZEL * KRISTIN *^c

KOCH * W KWIE^d

TV^f * NEDIE^{g, 1} * TVTO * POCHO^N * PRO^E * ZA * BO^{A h, e}

Literatura: Kavička 2003, s. 18. Lišková 1999, s. 12.

.....
^a hvězdička v textu znamená dělicí symbol tzv. točinku

^b nápis podél horní hrany

^c nápis podél levé hrany

^d nápis podél spodní hrany

^e nápis podél pravé hrany

^f Kavička uvádí „KWIE/Ě“

^g Kavička uvádí „NEDIE’ “

^h Lišková uvádí „BO“

¹ datum: 1. duben 1520

04 – obr. 04

kostel sv. Petra a Pavla

1533

Náhrobník Jana Lothského (ze Ptení) je vezděn do stěny pod hudebním kůrem na evangelní straně kostela. Na náhrobníku o rozměrech 170 x 80 cm je reliéf klečící mužské postavy v brnění, s mečem a ostruhami na botách, ruce má sepnuté a je natočený na levou stranu, tedy směrem k oltáři. V dolní části náhrobníku vedle mužových kolen je v modro-červeně děleném renesančním štítě půl jednorozce natočeného vlevo, vyrůstajícího ze zlaté koruny. Nad štítem kolčí přilba, vlevo hledí, s korunou a klenotem – třemi orlími pery. Nalevo vedle hlavy muže je stuha s reliéfovým nápisem A). Nad reliéfem je v nápisovém poli o rozměrech 21 x 67 cm reliéfový nápis B) a dole pod reliéfem v nápisovém poli o rozměrech 12 x 88 cm nápis C). Nad náhrobníkem je na plechové tabuli, napodobující ozdobný tvar nápisového pole náhrobníku, volný překlad nápisu B) dle Kavičky z poloviny 19. století. Uvádím jej pod písmenem D).

Materiál: pískovec

Písmo: A), C) kapitála

B) kapitála, gotická minuskula

D) kapitála, humanistická minuskula

Velikost písma: A) 1,6 cm

B) kapitála – 2,5 cm, minuskula – m. 2 – 2,7 cm, v. 2,7 - 3,2 cm

C) 4 cm

D) pro nedostupnost nezměřeno

A) **MISERERE •^a MEI • DEUS**

B) **EPITAPHIUM AD VIATOREM^b**

^c En! Iacet hoc premium^d niveo sub marmore Janus^e

Lotthacae^f gentis nobile stemma iacet

Dum vixit^g populo servat qui nomina marti

ut iustus iudex regia iura tulit

**Non est ut fatum deploras chare viator
Nam laeti petiit^h spiritus astr^a poli^{-c}**

**C) MORTVVS ♦ EST ♦ ANNO ♦ⁱ⁻DO⁻ⁱMINI ♦ M DXXX^{III}^{ch}
XIII SEPTEMBRIS ♦**

D) NAPIS HROBNI K POUTNIKU: ^b

**^{j-} Hle! pod tímto skwostným mramorem leží JAN,
Rozšafný, urozený potomek z domu LOTH^A'OWA,
An, žiw jsa^k boji, národu zanechal jméno swé,
Co sprawedliwý soudce^l králowská práwa hájil.
Netřeba ti osud oplakáwati rozmilý cestowateli!
Neboř radostně duch jeho dosahuje hwězdy nebes.^{-j, 1}**

Literatura: Beránek 1989, s. 66. Kavička 2004, s. 22. Lišková 1999, s. 16. Mathon 1929, s. 80

.....

^a tečka uprostřed řádku

^b text psán kapitálou

^c text psán gotickou minuskulou

^d Kavička uvádí „promptus“, Beránek a Mathon „promius“

^e Kavička i Mathon uvádí „Panus“

^f Kavička uvádí „Lotthaeae“

^g Beránek uvádí „vivit“

^h Beránek, Mathon i Lišková uvádí „petyt“

^{ch} písmena III značící číslici tři jsou nadepsána nad poslední X

ⁱ písmena jsou menší než ostatní – velikost cca 3,5 cm

^j text psán humanistickou minuskulou

^k Kavička uvádí „gsa“

^l Kavička uvádí „saudce“

¹ Kavička při přepisu nerespektuje velká písmena na počátcích řádku a na konce řádku přidává -, také zaměnil „!“ ve druhém řádku za „,“

05

kostel sv. Petra a Pavla

1537

Náhrobník Jana Matouše z Bystřice je na epištolní straně kostela pod hudebním kůrem. Je však v současnosti (a zřejmě na hodně dlouho) nepřístupný, neboť před ním stojí zpovědnice, která ho zcela zakrývá. Ve zpovědnici jsou sice prosklené stěny, ale přesto není přesné zpracování náhrobníku možné. Velikost náhrobníku je cca 190 x 100 cm. Na náhrobníku je reliéf muže v brnění natočeného vlevo opírající se pravou rukou o štít s rodovým erbem. Kolem náhrobníku obíhá dokola nápis. Text dle Kavičky.

Materiál: mramor

Písmo: fraktura

Velikost písma: pro nepřístupnost nezměřena

**Leta.panie.1.5.3.7 w strzedu.
przed. Swatym. Martinem.¹ Vmrzel. gt. Vrozeny.
wladyka. Pan. Mathauss.
z. Bystrzicze. a. tuto. pochowa**

Literatura: Kavička 2004, s. 22. Lišková 1999, s. 15.

.....
¹ datum: 7. listopad 1537

06 – obr. 05

muzeum

1538

Renesanční **portál** u hlavního vchodu do budovy dnešního muzea, dříve radnice. Na vnějších pilířích portálu jsou reliéfy dobových zbraní, mezi nimiž jsou na obou pilířích tabulky s vyrytými nápisy, na pravém A), na levém B). Mezi žlábkovaným kládím, žlábkovanou římsou a dvěma mytologickými postavami po stranách je vlys s nápisem C). Nad římsou je obloukový štít, v němž mytologické okřídlené postavy ženy a muže drží znak města Prostějova. Na dveřním ostění jsou vryty nápisy napravo D) a nalevo E).

Materiál: pískovec

Písmo: A)gotická minuskula

B), C) kapitála

D), E) kapitála s unciálními prvky

Velikost písma: pro nepřístupnost nezměřena

A) **We^aces^blao Dmeis^b**

zek et Stepha^{0c} One^{b-ss-b}

et Maty^{0c} Prazak^d

B) **EXISTENTIB^e**

PROCOSVLIB^e

LAVRE^{0c} ZACZEK

C) **ANNO MDXXXVIII¹ DOMINATE MAGNIFICO AC GENEROSO /
DO[MI]^fNO IOANNE A PERNSSTEIN ET IN HELFFENSSTEIN²
DOMINO /
NOSTRO GRACIOSISSIMO HIC DECOR POSTIVM ET TOT :^g /
VS ISTE QVEM VI^hDES ORNATVS FACTVS ET POSITVS EST³**

D) ANNO ♦^{ch} 1539⁴
DODIⁱELANYⁱ
A ♦ WSTAW^jE^kNY
ZA ♦ PVRGMIⁱST
RV ♦ I^lANA ♦ KRK
WAC^mE ♦ I^lANA ♦
TISSNOSNOWSKÉ

E) WALENTIⁱNA *ⁿ
SAVKE^kNIⁱKA *
M^oARTINA
PERNIⁱC^mKY ⁵

Literatura: Kühndel 1936, Kühndel 1948, s. 45. Kühndel-Mathon 1932, s. 42. Mathon 1924, s. 57.

.....

^a nad písmenem je zkracovací znaménko v podobě vodorovné čárky ⁻

^b písmeno má tuto podobu f

^c písmeno je nadsazeno a je menší velikosti

^d písmeno téměř nezřetelné

^e „us“ zkratka

^f nápis zcela schozen

^g dvojtečka nahrazuje dělicí znaménko v podobě dvou šikmých čárek nad sebou //

^h prostřední část písmena je odlomená

^{ch} slova oddělena malými routami

ⁱ nad písmenem znaménko utvořené z malého trojúhelníčku, z něhož vychází tenká linka zahnutá do obloučku

^j zvláštní podoba písmene W jeho poslední dřík se stáčí jakoby naznačoval ligaturu WD, ale dle významu sem taková ligatura nepatří

^k epsilon E

^l písmeno lehce zvětšené

^m nad písmenem krátká svislá čárka

ⁿ hvězdička nahrazuje tzv. točinky

^o byzantské M

¹ Mathon 1924 uvádí „MDCCCVIII“

² Kühndel a Mathon 1932 uvádí ve slovech „PERNSSTEIN“ a „HELFFENSSTEIN“ jen jedno S

³ Mathon 1924 řádkuje bez ohledu na originální nápis

⁴ Mathon uvádí „1538“

⁶ Mathon uvádí „DERNICKI“

Náhrobník paní Žofky je nyní dvěma skobami přichycen ke stěně na epištolní straně kaple, nedaleko vchodu, napravo od náhrobníku Petra Čejky. Byl roku 1996 objeven při stavebních pracích pod oltářem. Na náhrobníku o velikosti cca 165 x 80 cm je reliéf ženské postavy se sepnutýma rukama. Nápis, který obíhá kolem náhrobníku, je značně schozený. Navíc je náhrobník zaskládán lavicemi, takže je velmi obtížně přístupný, v literatuře jsem přepis textu neobjevila.

Materiál: pískovec

Písmo: gotická minuskula

Velikost písma: 4 cm, číslice: 5 cm

Leta panie [---]^a 48 / ^e

[---]^a atek ♦^b ma^c ♦ Bozim ♦ [---]^d ♦ vmrzela ♦ ^{c-g-c} e ♦ pany Zo[.]^dfka

[---]^d / ^f

[---]^a na lezi [---]^{a,g}

.....

^a chybějící část textu

^b oddělovacími znaménky malé routy

^c čtení nejisté

^d nápis nečitelný

^e nápis podél horní hrany

^f nápis podél levé hrany

^g nápis podél pravé hrany

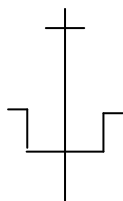
Náhrobník Petra Čejky je dvěma skobami přichycen na stěnu na epištolní straně kaple u hlavního vchodu napravo od náhrobníku paní Žofky. Byl nalezen před vstupem do kaple rozlámáný na několik kusů cca 1 m pod zemí. Jsou na něm reliéfově zobrazeny velké pérové nůžky a pod nimi v renesančním štítě nápis A). Nápis B) obíhá kolem dokola, ale na mnoha místech byl přerušen a je nečitelný. V současné době je náhrobník špatně přístupný, je zaskládán lavicemi, a v literatuře se mi nepodařilo přepis textu najít.

Materiál: opuka

Písmo: fraktura

Velikost písma: 10 – 11 cm

A)

.....
¹Lišková 1999, s. 8.

09

kostel Povýšení sv. Kříže

1. pol. 16.st.¹

Náhrobník Lukáše Řezníka († 1556) a jeho ženy Barbory († 1567) býval vezděn ve zdi farské zahrádky a roku 1906 byl přemístěn do předsíně hlavního vchodu do kostela vedle náhrobníku Jana Bhema. Dle PhDr. Kokojanové¹ byl značně porušen a tento stav se snažil zakrýt informační panel. V současné době překrývají dřevěné vývěsky tento náhrobník úplně, takže je pro podrobnější zpracování nepřístupný.

.....
¹Kokojanová 1993, s. 52.

10 – obr. 06

kostel Povýšení sv. Kříže

1. pol. 16.st.¹

Torzo **náhrobníku** o velikosti cca 94 x 98 cm je v současné době položeno na podlaze v předsíni vedlejšího vchodu do kostela. Bylo nalezeno pod první levou patkou klenby křížové chodby jižní obvodové zdi ambitu.¹ Na torzu je horní část erbu – kolčí přilba vpravo hledí, na přilbě křídlo, kolem fafrnochy. Podél horní hrany je zachována část dvou řádků nápisu.

Materiál: pískovec

Písmo: raně humanistická kapitála

Velikost písma: 6 – 6,7 cm

SE^aPVLTVS ♦^b [---]^c

A^dN^eI^fMA ♦ **EI^fVS**

.....
^aepsilon E

^boddělovacími znaménky malé routy

^c text nečitelný, viditelná je jen spodní části asi 3 písmen, zbytek nápisu chybí díky odlomení části náhrobníku

^dpísmeno A s prolomeným příčným a velmi výrazným horním břevnem

^epísmeno N má prohnutý střední dřík v podobě polovičního modu

^f písmeno I je prohnuto ve tvaru polovičního modu

¹Lišková 1999, s. 11.

11 †	kostel sv. Petra a Pavla	1565
------	--------------------------	------

Zvon býval největším zvonem ve věži kostela. Byl zničen pro válečné účely. Text dle Faktora.

Leta Panie 1565 ulit ke cti a chvále Pána Boha všemocného

Literatura: Faktor 1898, s. 32.

12	kaple Nejsvětější trojice	1571
----	---------------------------	------

Náhrobník kožešníka Albrechta je dvěma skobami přichycen na stěnu pod hudebním kůrem hned vedle vchodu do kaple. Jedná se o torzo náhrobníku, chybí pravý horní roh a téměř podél celé pravé strany je část odlomena. V současné době je spodní polovina náhrobníku nepřístupná, protože je zaskládána lavicemi. Podle popisu PhDr. Kokojanové je ve spodní části náhrobníku kosmo dělený renesanční štít, vpravo symbol hermelínu, vlevo holubice s lipovou ratolestí v zobáku. Je to nejstarší zachované zobrazení znaku cechu kožešníků.¹ Nápis A) je na horní polovině náhrobníku, ale je značně schozen, takže jsou čitelné jen velmi malé útržky textu. K nápisu ve spodní části náhrobníku jsem se bohužel nedostala, ale z fotografie v novinách je zřejmé, že na úrovni nápisu B) je již náhrobník v celé své šíři.

Materiál: pískovec

Písmo: kapitála

Velikost písma: 5 – 5,5 cm

A) [---]^a DOMINI ♦^b M ♦ D ♦ L XXI
[---] DIE ASCENSIONIS ♦ DO
[---] OSIM IESV CHRISTI
[---]^c VIA EX ^{-c} [±6] TA ♦ SI
[---]^c ALBRE^{-c} [±6] AEVIR
[---] EIP
[---] CONS
[---]^c VS SVB HOC^{-c} CORPVS
[---]^c V[-]E SCIT^{-c} [±4] LAPIDE

.....
^a chybějící část textu

^b oddělovacími znaménky malé routy
^c nejisté čtení

¹ Kokojanová 1993, s. 52.

13 – obr. 07

náměstí T. G. Masaryka

1571

Renesanční **portál** na Onšově domě, který tam nechal roku 1571 vytvořit drobný šlechtic a sekretář kancléře Mikuláš Oneš z Břesovic. Portál má bohatou reliéfovou výzdobu. Na pilířích jsou reliéfy válečných předmětů a na klenbě portálu se nachází rodový znak Onšů z Břesovic. Ve volném prostoru kolem klenby je na pravé i levé straně mužská postava. Na pravé straně je před ní nápis A), na levé nápis B). Mezi klenbou a kládím s reliéfovou výzdobou a čtyřmi erby je vytesán nápis C). Nad erbem Onšů je nápisová destička s nápisem D), která je upomínkou na opravu domu a nechala ji tam umístit Františka Zhánělová. Vrcholem portálu je obdélníkový štít se znaky Vratislava II. a jeho manželky, nad nímž je ještě štít trojúhelníkový. Portál je dílem Ludvíka Stanzela, předního tovaryše kameníka Michala Kramera.

Materiál: pískovec

Písmo: A) humanistická minuskula

C) gotická minuskula

D) kurent

A) **N^a-ro^a**

B) **101**

C) **Gubernaculis Domini Huius Vrbis Praesidente Illustri et Magnifico Domino Domino Wra / tislao a Pernsstein D^a-no^a in Towaczow et Litomyssl Summi Ordinis Domy Burgundiae Aurei Velleris Aequite Aurato et suae / Maiestatis Imperatoris Romanor^a, et Vngariae atque Bohemiae *^c. Regis Secreto Consiliario Camerario et Supremo Cancellario Sac / ri Bohemiae Regni Hoc Aedificium expositum Perfectum et ^b consumatum est. Impensis Nobilis viri D. Nicolai / Oness a Brzesovicz Praefati Magnifici Secretarii. Anno 1571.**

D) **Ibersetzt Anno
1837. U.
F. Z.**

Literatura: Houdek 1974, s. 84. Kühndel – Mathon 1932, s. 42. Kühndel 1936, Kühndel 1936, s. 77.

.....

- ^a nad písmenem zkracovací znaménko
^b mezi textem nápisová destička s nápisem D)
^c ligatura značící etc.

Náhrobník kameníka Jana Exla je vezděn do stěny v chodbičce vedlejšího vchodu na jihozápadní straně kostela. Náhrobník má velikost 134 x 72 cm. Zhruba na dvou třetinách náhrobníku je desetiřádkový reliéfový nápis A), ve spodní části je reliéf, identifikující osobu, jíž náhrobník patří. Uprostřed rohových ozdob je věnec, v němž je znak mistrů kameníků, tedy šipka s ondřejským křížkem, přecházející do nápisu B), monogramu zemřelého.

Materiál: pískovec

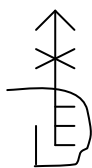
Písmo: kapitála

Velikost písma: A) 6 – 7 cm

B) cca 25 cm

ANNO ♦^c DOMINI ♦1571
 CALENDIS ♦ APRILIS¹
 DISC^aESSIT ♦ EX ♦^d HAC
 V^a-[IT]^{-a}A ♦ IOHANNES ♦ EXL
 CIVIS ♦ PROSTANNEN: ^b
 SIVM ♦ EIVS ♦ MEMBRA
 SVB ♦ HOC ♦ LAPIDE
 FVTVRAM ♦ EXPEC: ^b
 TANT ♦ RESVRECTIO
 NEM

B)

Literatura: Beránek 1989, s. 132. Kavička 2003, s. 19. Lišková 1999, s. 13.

.....

^a v těchto místech je náhrobník porušen, písmeno nečitelné

^b dělicí znaménko má podobu dvou routových znamení nad sebou

^c oddělovacími znaménky malé routy

^d znamení podlouhlé

¹ datum: 1. duben 1571

Náhrobník Oldřicha Valkouna z Adlaru je postaven na nízkém soklu a čtyřmi čtverhrannými maticemi přichycen na šrouby ve zdi předsíně vedlejšího vchodu na jihozápadní straně kostela. Dříve býval v podlaze sklepení kaple sv. Lazara u kostela sv. Petra a Pavla. V horní části náhrobníku o rozměrech 196 x 86 cm je v renesančním štítě kosmo položená orlice s roztaženými křídly a perisoniem na hrudi. Na štítě kolčí přilbice s točenicí a tzv. feflíky, pod přilbicí přívěsek (monile) a jako klenot tři orlí pera. Celý erb je v ozdobném kruhu. Pod tímto je v nápisovém poli o rozměrech 106 x 64 cm nápis.

Materiál: pískovec

Písmo: kapitála

Velikost písma: 4,5 cm v. 6 – 7 cm

**L^aETA P^aANIE 1581
D^aEN P^aATEK D^aO
K^aONAL G^aEST ZI
WOT SWVOG VM
REL^b GEST VROZE
NY PAN WOLDRICH
WALKAVN Z ADLA
RV W NEDELI PO W
SSECH SWATYCH¹
A TVTO ODPOCIWA
W PANV²**

Literatura: Beránek 1989, s. 131. Kavička 2003, s. 19. Lišková 1999, s. 10.

.....

^a písmeno je zvětšené – velikost 6 – 7 cm

^b Kavička uvádí „VM/RZEL“

¹ datum: 5. listopad 1581; ve druhém řádku nápisu se uvádí jako den úmrtí středa, v dataci však neděle, datum jsem převedla dle údaje v dataci

² Beránek i Lišková při přepise nahrazují písmeno V písmenem U a neodlišují jednotlivé řádky

Náhrobník chlapce Jana Bhema, syna měšťana Jakuba Bhema, je vezděn do východní stěny předsíně hlavního vchodu kostela a to od roku 1905, původně byl vezděn ve

zdi farské zahrady. Na náhrobníku o velikosti 122 x 66 cm je reliéf postavy chlapce v dlouhém kabátku se sepnutýma rukama. Po obvodu náhrobníku o šířce 6 – 6,5 cm je nápis A), nápis B) je vytesán na jednoduchém obloukovém portálu za chlapcem. Významově je složen ze dvou částí, v horní části je poslední řádek nápisu z obvodové části a druhý nápis začíná u pravé patky oblouku a obíhá ho až k patce levé. Kraje náhrobníku a případná zkracovací znaménka u nápisu A) jsou překryta bílou malůvkou. Nad rameny raliéfu chlapce jsou vytesány vpravo monogram C) a vlevo D).

Materiál: pískovec

Písmo: kapitála

Velikost písma: A) 4 – 4,2 cm

B) 2 – 3,3 cm

C) 9,5 cm

D) 11 cm

A) ANO:^a MDC ^b IX:^a VIII [▲] DNE [▲] IANVARII / ^c

VSNVL [▲] W PANV [▲] IAN [▲] SLOWVUTNE^{0d} [▲] P [▲] IAKVBA BHEMA [▲]
MESSTEN^eIA / ^f

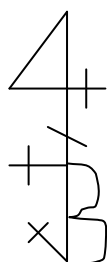
PROSTEGOWSKE^{0d} [▲] SYN [▲] KTERYZ /^g

TVTQ [▲] GEST [▲] POCHOWAN [▲] A [▲] OCEKAWA [▲] WESELEH^eO [▲]
WZKRZ^eSENⁱ ^{h, ch}

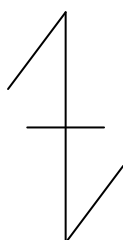
B) ⁱ⁻K WIECNEMV⁻ⁱ [▲] ZIWOTV [▲] / ^k

MAR:^a X [▲] NECHTEZ DITEK GI^lTI [▲] KE [▲] MNE^j [▲] A [▲] ⁱ⁻
NEBRA^lN^jTEZ^m GI^mM⁻ⁱ :^a NEBO^l TAKOWYCH [▲] GEST [▲] ⁱ⁻
KRAL^onWSTWI^j BOZI^j, ⁻ⁱ

C)

D)

Literatura: Kavička 2003, s. 18. Lišková 1999, s. 7.

.....

- ^a dvojtečka značená dvěma trojúhelníčky nad sebou
- ^b dělicí znaménko má podobu malého trojúhelníčku
- ^c nápis podél horní strany náhrobníku
- ^d písmeno nadepsáno, vidět je jen dolní část, horní je zamalována barvou
- ^e písmeno je mnohem menší, než písmena ostatní, je zhruba poloviční
- ^f nápis podél levé strany náhrobníku
- ^g nápis podél dolní strany náhrobníku
- ^h písmeno je menší a je vepsáno do písmene A – prvního písmene nápisu podél horní strany
- ^{ch} nápis podél pravé strany náhrobníku
- ⁱ slova nejsou oddělena
- ^j nad písmenem je tečka v podobě trojúhelníčku
- ^k 1. řádek v horní části oblouku
- ^l nápis přerušen reliéfem
- ^m nad písmenem dva trojúhelníčky
- ⁿ písmeno je menší než ostatní a je nadepsáno nad spodním tahem písmene L

17 – obr. 11

kostel sv. Cyrila a Metoděje

1697

Zvon sv. Floriána je nyní ve věži tohoto kostela, ale původně byl jedním ze zvonů, který odlil po hrůzném požáru, při němž se všechny staré zvony roztavily, brněnský zvonář J. B. Mellack pro kostel Povýšení sv. Kříže, kde býval na jižní straně věže. Byl vysvěcen 10. října 1698 olomouckým biskupem Ferdinandem Schröffferem ze Schröffenheimu. Na zvonu jsou tři nápisy. Nápis A) obíhá kolem koruny zvonu mezi dvěma linkami. Pod spodní linkou je reliéfová výzdoba s hlavičkami anděličků. Na plášti je oválný reliéf, v němž jsou tři postavy, a pod ním je na plášti zvonu nápis B). Na protilehlé straně pláště je reliéf sv. Floriana s praporcem a vědrem. Nápis C) obíhá na věnci zvonu mezi dvěma linkami. Část zvonu je potřísněna červenou barvou.

Váha: 350 kg

Písmo: kapitála

Velikost písma: 1,2 – 1,8 cm

A) **HANC CAMPANAM PROPRYS SUMPTIBVS CVRARI FECIT
IOANN BAPTISTA HAUZEFKA V: MARINBERG**

B) **☞^a IOANN BAPT: MELLACK /
ME FECIT BRUNN**

C) **AD MAIOREM GLORIAM SUMMAE ET INDIVIDUAE
TRINITATIS ET HONOREM DIVI FLORIANI AD**

CONSERCANDAM DOMUM SUAM AB INCENDIO CIVITATIS PROSNICENSIS 1697 DIE 27. APRILIS. ¹

Literatura: Janoušek 1938, s. 81. Kavička 2006, s. 13. Mathon 1924, s. 110.

.....

^a reliéf ukazující ruky

¹ Mathon i Kavička mají neúplné přepisy, nerespektují umístění jednotlivých nápisů a jejich oddělení

18	kostel Povýšení svatého kříže	1697
----	-------------------------------	------

Dva hodinové **cimbály** se nacházející ve spodní lucerně věže. Větší hodinový je vysoký 52 cm, a nad ním je menší čtvercový s výškou 40 cm. Oba odlil brněnský zvonař J. Mellack a mají stejnou výzdobu – městský znak i nápis, který obíhá kolem čepce mezi dvěma rostlinnými lemůvkami.¹ Text podle zvláštního vydání Farního věštníku, které pojednává o opravách věže kostela.¹ K těmto památkám jsem se bohužel nedostala, a to kvůli nepříznivým hygienickým podmínkám, zapříčiněným holuby.

Průměr: 120 cm, 96 cm¹

Váha: 816 kg, 250 kg¹

☛ **IOHANN BAPTISTA MELLACK HAT MICH IN BRINN GEGOSSEN
ANNO 1697**

Literatura: Oprava věže ... 1935, s. 39.

.....

¹ Oprava věže ... 1935, s. 39.

19 – obr. 12	kostel Povýšení svatého kříže	1697
--------------	-------------------------------	------

Křtitelnice stojí na epištolní straně nedaleko hlavního oltáře nalevo od vchodu do sakristie. Nechal ji zhotovit Ladislav Zelinka, plumlovský hejtman. Mísa křtitelnice s průměrem 95 cm stojí na pískovcovém soklu vázovitého tvaru. Mísa je z vnější strany ozdobená akantovými listy. Nápis je vytesán do vrchní hrany nádoby o šířce cca 9 cm. Víko křtitelnice je dřevěné.

Písmo: kapitála

Velikost písma: m. 2,6 – 3 cm, v. 3,8 – 4,6 cm

FIERI FECIT FRANC: LADISLAVS ZELINKA [---]IT PLVMLOVIENSIS 1697

Literatura: Kavička 2003, s. 34. Mathon 1924, s. 104.

20 – obr. 13

kostel Povýšení svatého kříže

1698

Velký **zvon** sv. Kříž, zvaný hrubý, je zavěšen na prostřední dubové stoličce ve věži. Odlil ho brněnský zvonař J. B. Mellack. Byl vysvěcen 10. října 1698 olomouckým světícím biskupem Ferdinandem Schröfferem. Kolem koruny zvonu obíhá mezi dvěma linkami nápis A), pod dolní linkou se nachází reliéfové ozdoby. Na plášti zvonu je reliéf prostějovského znaku a přímo na opačné straně pláště je v kartuši nápis B). Na plášti zvonu je i nápis C). Zvon se v místech, kde bije srdce, protloukl, takže musel být roku 1930 opraven a otočen o 90°.

Průměr: 186 cm

Váha: 2286 kg

Písmo: kapitála

**A) PER SIGNVM S: CRVCIS DE INIMICIS NOSTRIS LIBERA NOS
DEVS NOSTER**

**B) FÜRSTEN RICHTER / H: CHRISTIAN A: NEYMAN /
PURGERMEISTER / H: IOHANN B: HAUZEFKA / H: SIGMUNDT
A: WIEMICKO / H: MARTIN HORDIBORSKI / H: MATTHIAS F:
MACHANEK / SCHEPFEN / IOHANN KLAUBER / CHRISTIAN
HOLZINGER / GEORG BROKESS / TOBIAS SHVLTZ / LORENTZ
PRESTINAR / GINDRIZICH GAHODA / IOHANN GEORG
HEROLT / GEORG RICHNOWSKI / STADT RICHTER /
VALENTIN ERNST WINTER¹**

C) JOHANN B. MELLACK GOSS MICH IN PRINN A. 1698

Literatura: Beránek 1989, s. 148. Janoušek 1938, s. 80. Kavička 2003, s. 14. Mathon 1924, s. 109.

.....

¹ Celý nápis srovnej s Mathonem

Zvon sv. Anna, nazývaný poledník, visí na severní straně věže. Byl odlit roku 1698 brněnským zvonařem J. B. Mellackem. Byl vysvěcen 10. října 1698 stejně jako zvon sv. Kříže a sv. Floriana. Kolem koruny zvonu obíhá nápis A) mezi dvěma linkami, kolem nichž se vinou ozdobné reliéfy. Na plášti zvonu je pět reliéfových vyobrazení, a to prostějovský znak, reliéf sv. Dimase a pod ním nápis B), reliéf sv. Barbory s nápisem C), reliéf sv. Marie Magdaleny s nápisem D) a reliéf sv. Anny s nápisem E). Kolem věnce zvonu obíhá nápis F). Dle Beránka jsou na zvonu naletovány 4 stříbrné peníze: korunovační peníz Josefa I. z roku 1690, mariánský šestigroš Rudolfa Augusta a Antonína Oldřicha, vévodů brunšvicko-volfenbütelských z r. 1689, líc a rub mariánského šestigroše Jiřího Viléma, hannoverského vévody brunšvicko-lüneburského z r. 1689.¹

Průměr: 128 cm

Váha: 1286 kg

Písmo: kapitála

A) **A PESTE FAME BELLO ET IGNE LIBERA NOS DOMINE**

B) **S. DISMAS**

C) **S. BARBARA**

D) **S. MARIA MAGDALENA^a**

E) **S. ANNA**

F) **IOHANN B. MELLACK [GOSS]^b MICH^c IN BRINN ANNO 1698^d**

Literatura: Beránek 1989, s. 149. Janoušek 1938, s. 81. Kavička 2003, s. 14. Kavička 2006. 14.

.....

^a tento reliéf nepřísupný, nápis přepsán dle Kavičky

^b nečitelné, přepsáno dle Beránka

^c písmena téměř schozena

^d Kavička uvádí „BRUNN1698. JOH. BAPT. MELACK.“

¹ Beránek 1989, s. 149.

Oltář sv. Anděla Strážce se nachází ve druhém výklenku na evangelní straně chrámové lodi. Uprostřed stojí soška Pražského Jezulátka, která sem byla umístěna r.

1989. Po stranách jsou dřevěné sochy sv. Valentina a sv. Blažeje, které stojí na obdélníkových soklech, na nichž jsou v pozlacených kartuších na světležlutých štítcích o velikosti 23 x 14 cm černé nápisy A), B). Nad soškou Jezulátka je obraz sv. Anděla Strážce z r. 1862. Nad obrazem je na stříbrném oblaku soška andílka, po jehož stranách jsou v pozlacených ozdobných kartuších na stříbrných štítcích nápisy C) a D), nad nimiž stojí na členitých římsách sochy sv. Apolonie a sv. Agáty.^a

Materiál: dřevo

Písmo: humanistická minuskula

Velikost písma: A), B) m. 2,8 – 3,2 cm, v. 3,5 – 4,5 cm

C), D) pro nepřístupnost nezměřena

A) **St. / Valentinus**

B) **St. / Blasius**

C) **Sta. / Apolonia**

D) **Sta. / Agatha**

.....

^a při popisu postupuji vždy od oltáře směrem k chrámové lodi

23 – obr. 16	kostel Povýšení svatého kříže	1705
--------------	-------------------------------	------

Měděná pozlacená **nápisová destička** o velikosti 36 x 26,5 cm¹ na svislém břevnu dřevěného kříže hlavního oltáře, kterou tam nechal umístit děkan a brněnský kanovník u sv. Petra František Xaver Leffler. Poslední řádek nečitelný, doplněn dle K. Kavičky.

Materiál: měď

Písmo: humanistická minuskula, kapitála

Velikost písma: nezjištěna pro nepřístupnost

**O S L D / Ad perpetuam rei memoriam. / Qui sanctum hoc lignum
summa veneraris in ara, / Incombustam^a Ipsum noveris esse rubum. /
Parserat^b infelix subitis Prostanna favillis. / Sique^c unus fuerant,
Templa, domusque, cinis: / AttaMen effrenI CrVX sanCta haC^d
perstItIt Igne^e / CeV pVLCher phoenIX sVrgIt ab Igne reCens. /
Scilicet haud potuit comburi haec nobilis arbor, / Quae^f scelus
extinguit Tartareusque^g rogos.¹ / Tu vero Lector sancto fac igne
calescas / Ardentique^h colas hanc pietate Crucem / Ita vovet qui eam**

huc locavit / SENATUS POPULUSQUE PROSTANNENSIS / et /
FRANCISCUS XAVERIUS LEFFLER Decanus² / loci et Requijs Can:
Brunae in Petersberg, / ^j-E^{ch}oDeM ConCorsi Votoⁱ Voto^j / [Annus Incendy
1697 die 27. Aprilis.]^k

Literatura: Kavička 2003, s. 8.

.....
^a Kavička uvádí „Incombustan“

^b Kavička uvádí „Aerserat“

^c Kavička uvádí „Aetque“

^d Kavičku uvádí „haec“

^e zkracovací znaménko je nad úrovní písmen

^f Kavička uvádí „Que“

^g Kavička uvádí „Tartareásque“

^h Kavička uvádí: „Aerdentique“

^{ch} tzv. epsilon E

ⁱ Kavička chybně uvádí „Noc Cors“

^j v řádku je umístěn chronogram

^k řádek nečitelný, přepsáno dle Kavičky

¹ Kavička 2003, s. 8.

² Kavička nerespektuje změny v typu písma a interpunkční znaménka

24 – obr. 17	náměstí T. G. Masaryka	1714
--------------	------------------------	------

Mariánský sloup umístěný uprostřed náměstí T. G. Masaryka býval dominantou náměstí. Nyní je více viditelný pouze v zimě, neboť v jiných ročních obdobích je částečně zastíněn korunami stromů. Sloup je umístěn na soklu, na jehož čtyřech rozích jsou sošky andělíčků, dva drží pergamen, dva zasklené kartuše. Kolem sloupu se ovíjí oblaka s okřídlenými hlavičkami andělíčků, které najdeme i na hlavici sloupu. Na hlavici sloupu stojí pozlacená socha Panny Marie s paprsky kolem hlavy a s Ježíškem v náručí. Na čtyřhraném soklu jsou na přední a zadní straně bohatě zdobené kartuše o rozměrech 61 x 31 cm, které původně nesly nápis, z něhož se dnes dochovalo pouze několik písmen v přední kartuši. Sloup nechal zbudovat přísežný advokát markrabství moravského pan Karel Schellenberger. V letech 1991 a 2000 byl sloup restaurován, ale na nápisy se očividně pozapomnělo. Text se nedochoval, přepsáno dle Mathona. Podle Mathona by měl v nápisech vyjít 4x chronogram s rokem 1714, mně se to však v jeho přepise nepodařilo vždy najít, jak přesněji uvádím v poznámkovém aparátu.

Materiál: pískovec

- A) + / **MatrI** / **gratIae** / **CeDro In Libano** / **eXaLtatae** /^a **MarIae** / **poLI** et **soLI**
regIae / **statVa** **ereCta** / et **fVnData** /^b a **praen. ac gen. Domino** / **Carolo**
Schellenberger, jurato march. / **Moraviae advocato** / **Mariae Cliente** / **patriae**
filio / (in?) **aeternum** / **devoto.**
- B) + / **Ante** / **thronVM** / **gratIae** / **CIVes proCIDIte** /^b **soLI** / **DeIparae** /
negare non soLet / **deVs** / **qVoDILLA** / **petIt**^c

Literatura: Mathon 1924, s. 115

.....
^a chronogram vychází 1713

^b chronogram vychází 1714

^c chronogram vychází 1214

25 – obr. 18	Svatoplukova ulice	1718
--------------	--------------------	------

Barokní **socha** Panny Marie karlovske je umístěna naproti kostela sv. Jana Nepomuckého. Panna Marie je zde zobrazena v požehnaném stavu při cestě do hor ke sv. Alžbětě. Nad hlavou má pozlacený nymbus s dvanácti hvězdičkami. Tuto barokní plastiku nechali zhotovit výběrčí olomouckého kraje Karel Chromý a jeho manželka Kateřina podle mariánského obrazu v Praze na Karlově. Socha stála původně čelem k západu, ale v roce 1934 byla otočena o 180 stupňů. Nápisy jsou umístěny na všech čtyřech stranách obdélníkového podstavce v nápisových polích o velikosti 109 x 34 cm. První čtyři řádky nápisu A) skrývají chronogram. Nad nápisem C) na zadní straně soklu je erb.

Materiál: pískovec

Písmo: kapitála

Velikost písma: A) m. 3,7 – 4 cm, v. 5,5 – 7,3, chronogram: 5,5 – 7,3
 B) 4,5 – 6 cm
 C) m. 3 cm, v. 4 – 4,8 cm, číslice: 4 cm
 D) m. 3,5 cm, v. 5 – 5,5 cm, číslice: 3,5 cm

A) **ANI^aMI^aS** / **CONCOR** / **DI^aBVs** / **EREXERE.** / **PRAENOBI^aLI^aS** /
AC CONSVLTI^aS= / **=SI^aMVS DOMI^aN^b** / **CAROLVS CHRO=** /
=MY ET CONJ^aVNX / **EJVS CATHARI^aNA** / **NATA LEDERE:** /
=RIANA

B) **MAGNI^aFI^aCAT
ANI^aMA MEA
DOMI^aNUM.^c**

C) **ROM: KAYSL: MAY:
VICH, AV^dFSCHLAKS,
EI^aNEMER DES VNTER
OLMI^aTZ: CREI^aS
CARL CHROMY
1718**

D) **NACH LUC. 1^a CAP. 46./^e.
UND DEM URBI^aLDE
AM CARLSHOF
I^aN PRAG.^c**

.....

^a nad písmenem je tečka

^b „-us“ zkratka

^c nápis pochází z pozdější doby

^d část toho písmene je překryta nečistotou

^e znak vypadá stejně jak je znázorněn

26 – obr. 19

kostel sv. Cyrila a Metoděje

1720

Barokní **socha** sv. Barbory je umístěna pod hudebním kůrem na evangelní straně chrámové lodi. Socha je připomínkou, že kostel býval dříve zasvěcen sv. Barboře. Světice drží v pravé ruce kalich a v levé palmovou ratolest, na hlavě má korunku a nad hlavou pozlacený nymbus, u levé nohy věžka. Socha stojí na nízkém vázovitém pilonu, na němž je v ozdobné kartuši o rozměrech 14 x 23 cm vytesán nápis.

Materiál: pískovec

Písmo: kapitála

Velikost písma: m. 2 cm, v. 2,5 cm, chronogram: 2,5 – 3cm

**IN [---]^a b-LIB.^{-b}
CVRARVNT FIERI
HAER: KLINCEIS
MDCCXX**

.....
^a text schozen

^b čtení nejisté

27 †

Brněnská ulice

1724

Socha sv. Floriana stojí napravo od vchodu do kostela sv. Cyrila a Metoděje v Brněnské ulici. Světec drží v pravé ruce nahnuté vědro, z něhož vytéká voda, v levé svinutý praporec. Původně stávala na Poděbradově náměstí v místě dnešní pošty a roku 1904 byla přemístěna před kostel. Nápis, který byl umístěn v kartuši na přední straně soklu, se nedochoval. Socha je částečně porostlá mechem. V nápise byl chronogram. Text podle Mathona.

Materiál: pískovec

AMore CIVItatIs

ProstannensIs

ereCta statVa annos

Det eXoptatos

optat

F : I : B : D : B : D :

Prostannae

Literatura: Mathon 1924. s. 114

28 †

Trávnícká ulice

1725

Barokní **socha** sv. Floriana stávala v Trávnícké ulici a roku 1917 byla zcela zničena, když do ní narazil povoz se splašenými koňmi. Nápis byl umístěn na zadní straně soklu. V nápise byl dvojitý chronogram. Text podle Mathona.

SanCte

FLorIane MartIr

erIpet Vos eX

aDVersa IgnIs LesIone

qVI tIbI e Voto hanC

statVaM pie DICarVnt.

CH : CH : CHF: ME : MR (?)

Literatura: Mathon 1924, s. 114

29	kostel Povýšení svatého kříže	1725
----	-------------------------------	------

Měděný **prsten** o průměru 50 cm, na němž je nasazena makovice na věži kostela. Na prstenu složeném ze dvou částí jsou dva otvory o průměru 22,5 cm. Kolem vrchního otvoru je z vnitřní strany vytepán nápis.¹ Text podle zvláštního vydání Farního věštníku pojednávajícího o opravách věže.

Materiál: měď

IOANNES IGNACIVS GELINEK KOTLARZ

Literatura: Oprava věže .... 1935, s. 19.

.....

¹Oprava věže .... 1935, s. 19.

30 – obr. 20	park u kostela sv. Petra a Pavla	1725
--------------	----------------------------------	------

Barokní **socha** sv. Jana Nepomuckého je umístěna v parku po pravé straně farního kostela sv. Petra a Pavla za kaplí sv. Lazara. Světec má na pravém předloktí položený kříž a palmovou ratolest, ruce sepnuté na levém boku. V současné době nemá svatozář. Jedná se o dílo od neznámého autora. Socha stávala na nynějším Masarykově náměstí, a když byla roku 1933 nahrazena jinou sochou, byla přemístěna. Nápis je umístěn na přední a zadní straně soklu vázového tvaru v kartuších o rozměrech A) 32 x 28 cm a B) 40 x 33 cm. Socha byla roku 1993 opravena.

Materiál: pískovec

Písmo: kapitála

Velikost písma: A) 2 – 2,8 cm, chronogram: 3 – 4 cm

B) 5 cm

A) **VERE**

MAGNVS HIC

ADIVTOR

IN

NECESSI TATIBVS

B) $A^a = H = R$
 $M = B = H$

Literatura: Mathon 1924, s. 116.

.....
^a písmeno má příčné břevno prolomené směrem dolů

31 – obr. 21

kostel Povýšení sv. Kříže

1727

Barokní **kazatelna** je umístěna na levém pilíři vítězného oblouku. Kazatelna je z dubového a sochy z lipového dřeva. Vnější strana kazatelny je ozdobena sochami 4 svatých otců, pod nimiž jsou v ozdobných zlacených kartuších oválné stříbrně namalované nápisové štítky I) s černě psanými nápisy. Štítky mají rozměry: A) 27 x 22 cm a B), C) a D) cca 22 x 23 cm.^a Na obrubě řečniště stojí dřevěná socha Mojžíše s rohami, který drží v ruce kamenné desky s desaterem II). Tato socha se na místo dostala až v r. 1934, ale pochází z barokní kazatelny olomouckého dominikánského kostela. Za řečništěm je na zdi obraz sv. Jana Křtitele, nad nímž je v ozdobné zlacené kartuši oválný štítek stříbrné barvy s černým nápisem III). Nad řečništěm je stříška se sochami 4 evangelistů, pod nimiž jsou zlacené kartuše se stříbrnými nápisovými štítky, na kterých jsou nápisy IV) černým písmem. Každá z těchto kartuší má vždy nahoře uprostřed odznak daného evangelisty (hlavy lva, vola, anděla a orla). Na druhé stříšce je mezi třemi soškami andělů postava Ježíše Krista na stříbrném oblaku, pod nímž je zlacená ozdobná kartuš se stříbrným štítkem a černým nápisem V).

Materiál: dřevo

Písmo: kapitála

Velikost písma: I. A) 3,6 – 5 cm, B), C) a D) 3 – 5 cm

II., III., IV. a V. pro nepřístupnost nezměřeno

I. A) **ST. / HIERONYMUS**
B) **ST. / AUGUSTINUS**
C) **ST. / GREGORIUS**
D) **ST. / AMBROSIUS**

II. **I / II / III /^b IV / V / VI / VII / VIII / IX / X^c**

III. **REVSTAVRATIO**
AMBONAE FACTA FVIT HVIVS

- ANNO MCMI.^d
- IV. A) St^e. / MARCUS
 B) St^e . / LUCAS
 C) St^e . / MATHAEUS
 D) St^e . / JOANNES
- V. ECCE
 SALVATOR
 MUNDI.

Literatura: Kavička 2003, s.33

.....

^a při popisu postupuji vždy od oltáře směrem k chrámové lodi

^b nápisy na pravé desce

^c nápisy na levé desce

^d nápis je až z roku 1901, ale pro kompletní popis nápisů na památce ho uvádím také

^e písmeno „T“ psáno minuskulou

32 – obr. 22	Svatoplukova ulice	1731
--------------	--------------------	------

Barokní **socha** sv. Jana Nepomuckého je umístěna v malém parčíku vedle kostela sv. Jana Nepomuckého u křižovatky ulic Olomoucká, Vápenice a Svatoplukova. Světec je nyní bez svatozáře, u nohou má andílka nesoucího kříž. Tato socha byla několikrát stěhována. Původně stávala před domem prostějovského měšťana Jiřího Františka Prokeše v dnešní Wolkerově ulici. Poté byla umístěna na nynějším Masarykově náměstí, a poté přesunuta do depozitu v Římském dvoře při kostele Povýšení sv. Kříže. Až v roce 1990 byla postavena na současné místo. Nápis se nachází na džbánovitém soklu v oválné kartuši o velikosti 23 x 20 cm, nad níž je hlava andělíčka.

Materiál: pískovec

Písmo: kapitála

Velikost písma: 2 – 2,5 cm, chronogram: 3 – 3,5 cm

DOMI^aNVS GEORGI^aVS
 FR^b PROKESCH
 CI^aVI^aS PROSTAN^bENSIS^d
 EREXI^aT.^e

Literatura: Mathon 1924, s. 116. Kavička 2005. s. 8.

.....

^a nad písmenem je tečka

^b Mathon uvádí „Dr“ s otazníkem

^c nad písmenem je zkracovací znaménko ¯

^d písmeno téměř nečitelné

^e Kavička zcela chybně popisuje namísto sochy, která v místě skutečně stojí, nápis a sochu sv. Jana Nepomuckého stojící u kostela sv. Petra a Pavla v Prostějově (viz kat. č. 20)

33 – obr. 23

kostel sv. Petra a Pavla

1731

Pamětní deska ve tvaru renesančního štítu, umístěná na portále hlavního vchodu do kostela sv. Petra a Pavla, připomíná přestavbu kostela v letech 1728 - 1730. V nápisu je chronogram. Písmena jsou vyplněna černou barvou.

Materiál: kámen

Písmo: kapitála

AE^aDES ISTAS

P^aROCOPIVS F^aRAN

P^aVMER

CIVIS P^aROSTANNEN^b

SIS EREXIT

Literatura: Beránek 1989, s. 31. Kavička 2004, s. 10. Mathon 1924, s. 118. Janoušek 1938, s. 95. Laurenčík 2004, s. 211.

.....

^a písmeno má střední velikost

^b nápis je psán bez mezer

34 †

kostel sv. Jana Nepomuckého

1735

Zvon ve věži kostela. Za 1. světové války byl zrekvírován pro válečné účely. Text dle Faktora.

Sub primo vicario Patre Venceslao Rozvoda 1735. In honorem Jesu, Mariae, Joseph.

Literatura: Faktor 1898, s. 33.

Zvon ve věži kostela, za 1. světové války byl zrekvírován pro válečné účely, text dle Faktora.

Sub Vicario Patre Venceslao Rozvoda 1735. In honorem S. Joannis Nepomuceni.

Literatura: Faktor 1898, s. 33.

Náhrobní kámen, který kryl vchod do krypty před hlavním oltářem, nesl nečitelný nápis, čitelný byl pouze letopočet. Faktor uvádí, že šlo o rok 1736, Kavička tvrdí, že byla čitelná jen část letopočtu. Tento kámen je od r. 1973 ukryt pod dlažbou. Text podle Kavičky.

MDCCLXXX[.]

Literatura: Faktor 1898, s. 22. Kavička 2003, s. 10

Oltář sv. Krišpína a Krišpiniána stojí ve druhém výklenku na evangelní straně chrámové lodi. Oltář nechal roku 1737 zřídit cech ševců a je dílem sochaře Karla Vyšehradského. V centrální oblasti oltáře je obraz sv. Krišpína a Krišpiniána, který je dílem Františka Velehradského a roku 1869 byl přemalován Janem Prachařem ze Šternberka. Ve spodní části obrazu je namalován bílý list, na němž je černý nápis A). Nad obrazem je ve zlaté ozdobné kartuši na modrém štítku nápis B). A pod obrazem je na šedém obdélníkovém nápisovém poli o rozměrech 21 x 44 cm černý nápis C).

Materiál: A) olej na plátně, B), C) dřevo

Písmo: A), B) kapitála

C) fraktura

Velikost písma: A), B) pro nepřístupnost nezměřeno

C) m. 1,2 – 1,4 cm, v. 2 cm, číslice: 1,8 – 2 cm

A) **HI SVNT QVI
VENERVNT DE TRI:^a
BVLATIONE MAGNA
ET LAVERVNT STO:^a
LAS SVAS ET DEAL:^a**

**BAVERVNT EAS IN
SANGVIN^b AGNI.
APOC
C 7 V. 14**

B) MARIA^c

C) Tento oltář^{d,g} gest^h od počestneho^{ch} Cechu^e Ssefcowskehoⁱ
postaweny^f Roku^e 1737. dne 12 Octobri.^j toho cz^dasu^e
p. Cechmistr^{d,y,f,k}. Johan Brau^ener. Jakob Miček. Johan
Sliwka. Anton Titman. Maliř^d Franz Welehradsky^f
Obnoweni Roku^e 1815. Toho cz^dasu^e P. Cechmitr^{d,y,f,k}
Winzenz Lippert. Pau^el Bu^erian. Josef Su^ek.

Literatura: Beránek 1989, s. 52. Kavička 2004, s. 18.

.....

^a dělicí znaménka v podobě dvou šimých čárek

^b Beránek uvádí „sanguine“, což je správný tvar slova, dnes koncové písmeno „e“ chybí

^c mariánský monogram

^d nad písmenem je tečka nebo krátká vodorovná čárka

^e nad písmenem je vlnovka

^f nad písmenem jsou dvě krátké šikmé čárky

^g Kavička uvádí „oltarz“

^h Beránek uvádí „gejst“

^{ch} Kavička uvádí „poczestneho“

ⁱ Kavička uvádí „szewcowského“

^j Kavička uvádí „Octobris“

^k Kavička uvádí „cechmistry“

38 – obr. 25

kostel sv. Jana Nepomuckého

1737

Na **oltáři** sv. Rodiny, který je druhým bočním oltářem na epištolní straně chrámové lodi, je uprostřed menzy umístěn obraz tzv. veraikon. Jde o olejomalbu od italského malíře Dominika Mainardiho.¹ Na obraze je nad portrétem Ježíše Krista koruna, na níž je štítek o rozměrech cca 4 x 7 cm s nápisem A). Napravo od tohoto obrazu je socha sv. Jana Křtitele, který drží v pravé ruce hůl zakončenou křížkem, kolem kterého se vine šedá stuha nesoucí červený nápis B), levou ruku má na hrudi, hlavu otočenou nalevo směrem k oltáři.

Materiál: A) olejomalba na plátně

B) dřevo

Písmo: A) humanistická minuskula

B) kapitála

Velikost písma: pro nepřístupnost nezměřena

A) **Hoc me Donavit**
Leopoldus
I.^a

B) **ECCE AGNUS DEI!**

.....

^a Kavička přepisuje jako „Hoc mé Dom. Leopoldum I.“

¹ Kavička 2005, s. 14.

39	kostel sv. Jana Nepomuckého	1737
----	-----------------------------	------

Obraz sv. apoštola Judy Tadeáše, který je umístěn na mense oltáře sv. Petra a Pavla, jenž je prvním oltářem na evangelní straně chrámové lodi. Obraz je dílem italského malíře Mainardiho a na jeho zadní straně se nachází nápis. Text je přepsán dle Mathona, protože chatrný stav vyřezávaného dřevěného rámu, v němž je obraz upevněn, nedovolil přístup k nápisu.

Materiál: malba na plátně

**F. f. misericordiae zu Prosnitz^a dono dabit Joannes^b-de-^b Vischer^c-
secr. S. Prin.^{-c} Joan.^d Nep. Caroli de Liechtenstein a. Dni 1737.e /
Dominicus Mainardi faciebat anno 1737.**

Literatura: Beránek 1989, s. 212. Mathon 1929, s. 121

.....

^a Beránek uvádí „Prosnitz“

^b toto slovo v Beránkově přepisu zcela chybí

^c tato část v Beránkově přepisu také chybí, místo toho několik teček, patrně v době jeho přepisování již zničeno

^d Beránek uvádí celé jméno

^e Beránek uvádí letopočet 1757

40 – obr. 26	kostel Povýšení sv. Kříže	1738/1750 ¹
--------------	---------------------------	------------------------

Barokní dřevěné **sochy** andělů stojící po stranách hlavního oltáře. Jednu z nich nechala zhotovit Anna Jandíková, u druhé dárce není znám. Obě jsou pravděpodobně dílem tovačovského sochaře a řezbáře Gottfrieda Josefa Antonína Fristsche.² Nápis jsou namalovány žlutou barvou na modrých oválných štítech,

kteřé anděle drží. Na evangelní straně nese anděl štít o velikosti 38 x 31 cm s nápisem I), na epištolní straně štít o velikosti 38 x 29 cm s nápisem II).

Materiál: dřevo

Písmo: kapitála

Velikost písma: I) 3,8 – 4 cm

II) 3,6 – 4 cm

I) SPA^aSIŽ NÁ^aS,
KRISTE^b SPA^aSITE^bLI
MOCÍ KŘÍŽE^b!

II) KLA^aNÍME^b SE^b
TOBĚ^b, KRISTE^b,
A^a DOBROŘE^bČÍME^b
TOBĚ^b.

Literatura: Kavička 2004, s. 21.

.....

^a písmeno A má zdvojené příčné břevno a podobá se zrcadlově otočenému písmenu R

^b u písmena E jsou patky horního a středního břevna spojeny

¹ dolní hranice vzniku soch je dána tím, že roku 1738 zřídila Anna Jandíková nadaci, z jejichž prostředků byly sochy pořízeny; horní hranice je dána rokem úmrtí jejich autora

² Kavička 2004, s. 21.

41 – obr. 27	kostel sv. Jana Nepomuckého	1740
--------------	-----------------------------	------

Barokní kříž stojící na epištolní straně vítězného oblouku byl původně umístěn ve hřbitovní kapli konventu Milosrdných bratří. Kříž byl v roce 1925 restaurován O. Pavlovským a korpus byl umístěn na nový dubový kříž. ¹ Nápis se nachází na horním rameni kříže.

Písmo: kapitála

JESEUS NAZAREN^aU[S]^b
REX JUDAEORUM

Literatura: Kavička 2005, s. 18.

.....

^a Kavička přepisuje jako M

^b písmeno dnes již nezřetelné

¹ Kavička 2005, s. 18.

Barokní **oltářní retábulum** se nachází v kapli sv. Anny stojící v místě, kde se sbíhají ulice Drozdovice, Krasická a Annenská. V roce 1936 bylo kompletně zrestaurováno. V horní části retábula se na obraze Ježíše nesoucího svůj kříž nachází bílá stuha, jejíž část je kolem kříže ovinutá a zbytek vlaje v prostoru, s černým nápisem A). Nahoře nad retábulem je v postříbřené kartuši, utvořené z růží a obklopené zlatými paprsky, na modrém nápisovém poli zlatý nápis B). V centrální oblasti oltáře jsou na pravé i levé straně sochy. Socha na levé straně drží pergamen, na němž býval dříve také nápis, který je dnes již zcela nečitelný.

Materiál: dřevo

Písmo: kapitála

Velikost písma: pro nepřístupnost nezměřena

A) **ECCE**

AGNUS DEI.

VOX CLAMANTIS IN DESERTO.^a

B) **S. / ANNA**

.....

^a tento řádek nápisu je menším písmem než předešlé dva řádky

Dřevěná **socha** sv. Jana Nepomuckého na pískovcovém soklu je umístěna na evangelní straně kaple před lavicemi. Světec je zpodobněn v obvyklé ikonografii s palmovou ratolestí a s krucifixem, na jehož horním rameni je v pozlaceném štítku nápis I). Socha je barevně natřena. Na soklu je v ozdobné kartuši o rozměrech 11 x 24 cm v modře natřeném poli vyryt nápis II).

Materiál: I) dřevo

II) pískovec

Písmo: kapitála

Velikost písma:

I) 1,4 – 1,8 cm

II) 2,1 – 2,3 cm, číslice: 2,1 cm

I) **IN / RI**

II) S^a : I^b OANNES.
N^c EPOMVCENVS ORA
d- PRO NOBIS 1748^{-d}

- .....
^a písmeno je větší – 2,7 cm
^b písmeno je větší – 2,4 cm
^c písmeno je větší – 3,1 cm
^d slova nejsou oddělena

44 – obr. 30	kostel Povýšení sv. Kříže	1752
--------------	---------------------------	------

Náhrobník je opřený o stěnu ve výklenku, který je přímo naproti hlavnímu vchodu do kostela. Náhrobník o rozměrech 93 x 53 cm je tam umístěn patrně provizorně, neboť je „vzhůru nohama“. V horní části je reliéf okřídlené hlavičky andílka, v dolní části je lebka se zkříženými hnáty, kolem ní dva ozdobné listy a nad ní kalich. Reliéfy jsou obtékány nápisem.

Materiál: pískovec
Písmo: kapitála
Velikost písma: 3 – 3,5 cm

SOPHIA ^a FRID. GEBO / HRN ^a 18 AVG / 1752 ^a IN HERN /
SEELI^bG^aENT SLAE / FEN 10 I^bVNI^b HI^bNTER AS / SENE ELTRN
WAREN FRIDER / WILHELM MALER REGMTS /
CHYRVRG:V:BOTTAVIE / SOPIA CATHARINA GEBOHR / POSTIN
PROSNIZ DEN / I^bI^b I^bVNI^b 1755 STEHT SIEBE / OBESER
BETRACHTE DI^bE / BLÜHE WEL^aCHE ZU US / ERN ^a LEID /
VER^aWE^aR B^aRET / GA^aR FR^aÜH^aE

- .....
^a nápis přerušen reliéfem
^b nad písmenem I je tečka

45 – obr. 31	Petrské náměstí	1753
--------------	-----------------	------

Barokní **socha** Krista je umístěna na levé straně vchodu do kostela sv. Petra a Pavla. Původně stávala nedaleko vstupní brány na hřbitově, který býval kolem tohoto kostela. Sochu nechala postavit Barbora Čechová. Kristus má na hlavě nakloněné k levému rameni trnovou korunu. Ruce svázané provazem má položeny na hrudi. Kolem pasu má bederní roušku a přes ramena plášť. Sokl se skládá ze dvou obdélníkových částí. Na horní je reliéfově provedený výjev, kdy sv. Jan a Máří

Magdaléna podpírají umdlévající Pannu Marii a za nimi stojí dvě ženské postavy. Na dolní části soklu o rozměrech 58 x 78 cm je na nápisové desce v kartuši o velikosti 40 x 58 cm vytesán nápis. Písmena jsou vyplněna černou barvou. Socha byla restaurována v roce 1993. Chronogram vychází 1751, ale v literatuře se socha datuje do roku 1753. K této odlišnosti mohlo dojít při restaurátorských pracích, protože v posledním řádku nápisu jsou dvě písmena I stejně vysoká jako ostatní písmena. A kdyby byla původně součástí chronogramu, tak by vycházel přesně na rok 1753.

Materiál: pískovec

Písmo: kapitála

Velikost písma: 3,5 cm, chronogram: 4,5 – 5 cm

c-SI^aSTE VI^aA^bTOR^{-c} ET^d
c-CERNE PECCA^bTOR^{-c}
c-STA^bTVA^bM I^aESV CHRI^aSTI^{a,-c} PRO
c-PECCA^bTI^aS NOSTRI^{a,-c,e} SPI^aNI^aS CORO
c-NA^bTIO.VS^f · A^bB A^bNgA^b BA^bRBORA^b EX VO
TI^aV^a POSITA^b EST PIETA^bTE^{-c}

Literatura: Kavička 2004, s. 9.

.....

^a nad písmenem I je tečka

^b příčné břevno prolomené směrem dolů

^c slova psána bez mezery

^d Kavička toto slovo ve svém přepisu zcela vynechal

^e Kavička uvádí „nostrels“

^f Kavička uvádí „natl. qVae“

^g na písmenem je zkracovací znaménko [˘], Kavička přepisuje jako „aňa“

46 †	Brněnská ulice	1753
------	----------------	------

Barokní **socha** sv. Jana Nepomuckého stojí nalevo od vchodu do kostela sv. Cyrila a Metoděje. Světec drží v rukou krucifix, který má opřený o pravé rameno. Na přední části soklu je kartuš, v níž byl pravděpodobně nápis, který se nám bohužel nedochoval.

47 – obr. 32	kostel sv. Jana Nepomuckého	1755
--------------	-----------------------------	------

Nástěnná malba uvnitř nad hlavním vchodem do kostela. Nápis připomíná vysvěcení kostela olomouckým biskupem Janem Karlem Leopoldem, hrabětem ze

Scherffenbergu. Nápis je stejně jako celková nádherná barokní výmalba kostela dílem malíře F. A. Sebastiniho. Kolem nápisu je namalována ozdobná kartuš. Písmena jsou černé barvy.

Písmo: kapitála, minuskula

HA^bNC ECCLESIA^aAM CONSCERA^bVIT
RE^cNDISSIMUS & J^aLLUSTR^c-SS^cMUS DN^cUS DN^eUS
J^aOA^bNNES CA^bROLUS LEOPOLDUS S:^dR:I:COMES *^e
DNUS DE SCHERFFENBERG EPI^aSCOPUS TENA^bGBEN
SIA^s CA^bTHEDRA^bLI^aS ECCL:OLOM:CA^bN: CA^bP:NECNON
CUSTOS SUFFRA^bGA^bNEUS & A^bRCHI=DI^aA^bC: OPPAVIA^bE
DI^aE. V. Octobris,^g A^bn^fo: ^g MDCCLV^h

Literatura: Beránek 1989, s. 227. Kavička 2005, s. 5. Starý 1931, s. 61. Jašek 1932, s. 7.

.....

- ^a nad písmenem je tečka
- ^b písmeno má prolomené příčné břevno směrem dolů
- ^c nad písmenem je zkracovací znaménko ~
- ^d místo teček jsou ve dvojtečkách vždy dvě šikmé čáry
- ^e hvězdička značí ligaturu „et“
- ^f nad písmenem je zkracovací znaménko ˘
- ^g slovo psáno minuskulou
- ^h celý nápis srovnej s uvedenou literaturou

48 – obr. 33

kostel sv. Jana Nepomuckého

1755

Nástěnná malba na oblouku nad hudebním kůrem. Nápis je stejně jako celková nádherná barokní výmalba kostela dílem malíře F. A. Sebastiniho. Kolem nápisu je namalována ozdobná kartuš. Písmena jsou černá a chronogram červený. Pod nápisem je namalován vlnovkovitý ornament.

Písmo: kapitála

Velikost písma: pro nepřístupnost nezměřena

NA^aRCI^bSSO^c FLORI^b
NEPOMVCENO CONVENTVS
PROSTA^aNNENSI^bS ENNI^bXE^e VOVI^bT
SVPPLICA^aT PR^fA^aE^aCI^bBVS^g SIB^s

PA^aTROCI^bNA^aNS^d-PRO I^bPSO^{-d}

Literatura: Beránek 1989, s.227. Kavička 2005, s. 5. Laurenčík 2004, s. 213. Mathon 1924, s.61. Starý 1931, s. 61.

.....

^a písmeno A má prolomené příčné břevno směrem dolů

^b nad písmenem I je tečka v podobě dvou krátkých šikmých čárek

^c Kavička uvádí „NARCCISSO“

^d psáno dohromady

^e Beránek, Kavička, Laurenčík, Mathon i Starý uvádí „ENIXE“

^f čtení nejisté

^g Mathon uvádí „prae ClbVs“, Laurenčík „praeClbVs“, Beránek, Starý a Kavička „PRECIBVS“

49 – obr. 34	kostel sv. Jana Nepomuckého	1755
--------------	-----------------------------	------

Nástěnná malba v horním rohu nalevo ode dveří v sakristii, bývalé klášterní kapli. Malba je dílem malíře F. A. Sebastiniho. Do malby je nápis zakomponován tak, že je nápisem na šikmém kameni mezi květinami. Písmena mají červenou barvu.

Písmo: fraktura

Velikost písma: pro nepřístupnost nezměřena

Fs:^a As:

Sebastinii^b

A: 1755

pinxit^c

Literatura: Beránek 1989, s. 230. Kavička 2005, s. 8. Starý 1931, s. 62.

.....

^a Kavička uvádí „Fr.“

^b čtení nejasné, písmeno znázorněno vlnovkou

^c Kavička uvádí „pinxet“

50 – obr. 35	kostel sv. Jana Nepomuckého	1756
--------------	-----------------------------	------

Oltář sv. Jana z Boha je první oltář na epištolní straně chrámové lodi. Uprostřed retábula je velký obraz sv. Jana z Boha. Nad ním je v odzobné zlacené kartuši na pozlaceném nápisovém poli červený nápis.

Materiál: dřevo

Písmo: kapitála

Velikost písma: pro nepřístupnost nezměřena

ALTARE PRIVILEGIATUM^a

Literatura: Beránek 1989, s. 205.

.....
^aBeránek uvádí „privilegium“

51 – obr. 36	kostel Povýšení sv. Kříže	1759
--------------	---------------------------	------

Mramorový hlavní **oltář** kostela Povýšení sv. Kříže, jehož autorem je Jan Ležatka z Kroměříže, nahradil roku 1759 starší dřevěný oltář. Dominantou oltáře je dřevěný kříž, který stával původně u vchodu do kostela, a když roku 1697 zázračně odolal ničivému požáru, byl roku 1703 umístěn na hlavní oltář a kostel byl vysvěcen novým jménem „Povýšení sv. Kříže“. Nad dvířky svatostánku je mramorová nápisová destička ve tvaru kartuše o rozměrech 10 x 23 cm se zlaceným nápisem A). Nápis B) se nachází na pozlacené nápisové destičce tvaru kartuše o velikosti 15 x 17 cm, která je umístěna na čelní straně oltářního stolu ve tvaru rakve.

Materiál: A) mramor

B) pozlacená měď

Písmo: A) humanistická minuskula

B) kapitála

Velikost písma: A) m. 2 – 2,5 cm, v. 4 cm

B) 1,3 – 1,5

A) **Altare privilegium**

B) **CONSECRATUM**

DIE 7. JULII

A. D. 1764

Literatura: Kavička 2003, s. 21.

52 †	kostel sv. Cyrila a Metoděje	1762
------	------------------------------	------

Nápisová deska byla vezděna zvenčí nad hlavním vchodem bývalého kapucínského kostela sv. Barbory, dnešního kostela sv. Cyrila a Metoděje. Deska se nám do dnešní doby nedochovala a Beránek se domnívá, že byla překryta roku 1903, když se k průčelí přistavovala věž. Text podle Beránka.

Materiál: kámen

**HortVs oLIM profanVs FIit Deo et
SanCtae Barbarae saCer.**

Literatura: Beránek 1989 , s. 258.

53 – obr. 37	Kostelecká ulice	1763
--------------	------------------	------

Socha sv. Jana Nepomuckého stojí v litinové ohradce na travnatém plácku v místech, kde Kostelecká ulice ústí do Přikrylova náměstí. Světec má na levé paži položen krucifix, který přidržuje i pravou rukou, hlavu má nakloněnu na levou stranu. Nad soklem s reliéfovým vyobrazením Panny Marie Cellenské je v obloukovém výklenku vytesán nápis A). Na pravé straně je nápis B). Na zadní straně soklu je reliéfově vyobrazena Pieta.

Materiál: pískovec

Písmo: kapitála

Velikost písma: A) číslice – 4,5 – 5 cm
B) 1 – 3 cm, číslice 1 - 2 cm

A) 1763 ^a

B) H ^{*b} NEIS ^{*c} 1742 1784^d TH

.....
^a nápis je olemován vlnovkovitými ornamenty

^b hvězdička nahrazuje pět teček znázorněných do tvaru kříže

^c hvězdička nahrazuje tři tečky znázorněné do tvaru trojúhelníku s vrcholem na levé straně :

^d letopočet je výše než ostatní text nápisu

54 – obr. 38	kostel sv. Jana Nepomuckého	1765
--------------	-----------------------------	------

Zvon, zvaný tříčtvrtník, je jediným zvonem v kostele. Dříve býval v sanktusové věžičce kostela Povýšení sv. Kříže a za 2. světové války byl zrekvírován. Po válce se však vrátil a byl zapůjčen kostelu sv. Jana Nepomuckého. Kolem koruny má renesanční lemůvku, na plášti obraz ukřižovaného Krista s Pannou Marií a sv. Janem, na opačné straně poprsí muže. ¹ Text podle Janouška.

Průměr: 53 cm

Váha: 45 kg

☛^a **SANCTE DEUS. SANCTE FORTIS. SANCTE** ^b **IMIORTALIS.**^c
MISERERE NOBIS. A. 1765

Literatura: Oprava věže...1935, s. 85. Janoušek 1938, s. 81. Kavička 2003, s. 16. Kavička 2005, s. 20.
Kavička 2006, s. 14.

.....

^a reliéf ukazující ruky

^b Kavička uvádí „ET“

^c Janoušek uvádí správný tvar „IMMORTALIS“

¹ když se ve svých publikacích (2003, 2006) Kavička zmiňuje o zrekvírovaném zvonu ze sanktusové věžičky, tak uvádí, že jde asi o poprsí sv. Donáta. Když však píše v publikaci o kostelu sv. Jana Nepomuckého (2005) o zvonu zapůjčeném ze sanktusové věžičky, uvádí, že jde o poprsí sv. Petra. Bohužel jsem nemohla zjistit skutečnost, neboť jsem se ke zvonu dostala pouze z jedné strany, protože z opačné strany vypadala podlaha ve věži velmi chatrně.

55 – obr. 39	kostel sv. Jana Nepomuckého	1766
--------------	-----------------------------	------

Barokní **kazatelna** byla postavena ještě před konsekrací kostela, ale barokní výzdobu získala až v roce 1766. Je umístěna na evangelní straně naproti oltáři sv. Jana z Boha. Po obou vnějších stranách řečniště jsou sochy andílků. Andílek na pravé straně drží hnědé desky s černě psaným desaterem - nápisem A), andílek na levé straně drží pozlacenou knihu s černým nápisem B).

Materiál: dřevo

Písmo: A) kapitála

B) humanistická minuskula

Velikost písma: pro nedostupnost nezměřena

A) **I / II / III** /^a **IV / V / VI / VII / VIII / IX / X** ^b

B) **Qui ex**^c **Deo est**^d
verba^{e,c} **Dei audit.**^d
(Jo 8, 47.)^{d, f}

Literatura: Beránek 1989, s. 220.

.....

^a nápis na pravé desce

^b nápis na levé desce

^c nápis na pravé stránce knihy

^d nápis na levé stránce knihy

^e Beránek uvádí „verbum“

^f písmena v tomto řádku jsou menší

56 – obr. 40

Brněnská ulice

1768

Barokní **socha** Panny Marie Cellenské je umístěna uvnitř kovové ohrádky v ohbí zdi bývalé nemocnice na Brněnské ulici. Nechala ji zhotovit ze svého odkazu prostějovská měšťanka Judita Svobodová. Vyobrazení Panny Marie je napodobeninou sochy z rakouského poutního místa Mirazell. Na trojbokém sloupu s hlavami andělíčků s obláčky je soška Panny Marie s Jezulátkem. Oba jsou v pozlacených rouchách s korunkami. Nápis je vytesán v kartuši o rozměrech 28,5 x 31 cm na obdélníkovém soklu. Písmena jsou vymazána jílem a jsou špatně čitelná. Mathon uvádí chybnou dataci (1759).

Materiál: pískovec

Písmo: kapitála

Velikost písma: 2,5 cm, chronogram: 3,5 cm

PIA VIRTUTE

ET INSIGNI

FERVORE DIVAE

CELLENSI IVDITHA

SWOB[O] DIN N.

EXSTRV^aI^a IVSSIT^b

.....

^a čtení nejisté

^b pod nápisem se nachází ještě nějaké znaky, těžko posoudit, zda jde o písmena nebo pouze ozdobné znaky, jediná zřetelná jsou tři lomítka ///

57 – obr. 41

kostel sv. Jana Nepomuckého

1755/1770¹

Barokní **socha** sv. Kazimíra, která je součástí barokní výzdoby vchodu do kaple sv. Kříže na epištolní straně chrámové lodi pod hudebním kůrem. Světec, který se nachází na pravé straně vchodu, drží v ruku otevřenou knihu, v níž je vytesán nápis.

Materiál: štuk

Písmo: kapitála

Velikost písma: pro nedostupnost nezměřena

OMNI DI^aE^b
d-DI^aC MA^cRI^a
A^cE -^d

Literatura: Beránek 1989, s. 200.

- .....
^a nad písmenem I je tečka
^b nápis na pravé straně knihy
^c písmeno A má příčné břevno prolomené směrem dolů
^d nápis na levé straně knihy

¹ dolní hranice je dána rokem, v němž byla provedena konsekrace kostela a podle Beránka byly dokončeny hlavní stavební práce, ale vnitřní výzdoba ještě hotova nebyla; horní hranice je rok, kdy byly podle Beránka dokončeny všechny vyzdobovací práce

58 †	kostel sv. Petra a Pavla	1775
------	--------------------------	------

Zvon Petr býval ve věži kostela. Byl zničen za války. Text 1) dle Faktora a text 2) dle Beránka. Výjmečně zde uvádím texty oba, protože se tak velmi liší, že není možné odkazovat na rozdíly v poznámkovém aparátu.

- 1) **In honorem S. Petri apostoli et archangeli Gabrieli. Bin gegossen Anno 1616 auf Kosten Nikolaus Michalowitz umgegossen. Anno 1775 von Valerio Obletter in Olmitz.**
- 2) **Ist auf Kosten des Nikolaus Mičhalowitz anno 1616 GEGOSSEN und anno 1775 von Valerian Obleter in Olmütz übergegossen worden.**

Literatura: Beránek 1989, s. 69. Faktor 1898, s. 32.

59 – obr. 42	kostel sv. Petra a Pavla	1804
--------------	--------------------------	------

Oltář Panny Marie s dítětem je umístěn ve druhém výklenku na epištolní straně chrámové lodi. Oltář býval původně zasvěcen sv. Valentýnovi a od roku 1804 je uváděn jako oltář Panny Marie. Uprostřed oltáře je obraz Panny Marie a nad ním je v pozlacené ozdobné kartuši s korunkou modrý nápisový štítek se zlatým nápisem.

Materiál: dřevo
Písmo: kapitála
Velikost písma: pro nepřístupnost nezměřena

SVATÁ
MARI^aA

ORODUJ ZA NÁS

Literatura: Kavička 2004, s. 6.

.....
^a nad písmenem I je tečka

60 – obr. 43

kostel Povýšení svatého kříže

1804

Oltář Čtrnácti sv. Pomocníků existuje již od roku 1703, ale svou současnou podobu získal v roce 1804 a roku 1884 byl opraven. Oltář stojí ve druhém výklenku na epištolní straně chrámové lodi. Nad oltářním stolem je zasklený výklenek (jeskyně), v němž je socha sv. Rozálie s obvyklými atributy, a nad ním je černou barvou napsán nápis A). Nad jeskyní je obraz sv. Tekly, na jehož rámu je ve spodní části bílou barvou napsán nápis B). Kolem obrazu jsou sochy nebo reliéfy 14 pomocníků. Pod prvním patrem soch na úrovni jeskyně jsou ve zlacených ozdobných kartuších stříbrné štítky s černými nápisy. Napravo od jeskyně na štítcích o rozměrech C) 11 x 10 cm , D) 18 x 16 cm a E) 11 x 10 cm. Nalevo od jeskyně nápisy na štítcích o rozměrech F) 11 x 10 cm, G) 14,5 x 18 cm a H) 11 x 10 cm. Nad obrazem sv. Tekly je v pozlacené jednoduché kartuši na modrém štítku zlatý nápis I).

Materiál: dřevo

Písmo: kapitála, H) humanistická minuskula

Velikost písma: A), B) a I) pro nepřístupnost nezměřena

C) 1,8 - 2,1 cm

D) 1,6 cm

E), F) 1,3cm

G) 1,5 – 1,9 cm

H) 1,6 – 2,1 cm

A) **SV. ROSALIE**

B) **SV. TEKLA**

C) **Sv. / JIŘÍ**

D) **SV. JILJÍ.
SV. DIVIŠ.
SV. PANTALEON.**

E) **SV. BARBORA**

**SV. ACHÁC.
SV. KRIŠTOF.**

F) **SV. KATEŘINA.
SV. ERASMUS.
SV. EUSTACH.**

G) **SV. MARKETA
SV. BLAŽEJ.
SV. CYRIAK.**

H) **SV. / VÍT.**

I) **Laudate
Dominum
in Sanctis ejus
Psalmus 150**

Literatura: Beránek 1989, s. 113. Kavička 2003, s. 24.

.....
^a písmeno menší než ostatní písmena, velikost – 1,2 cm

61	kostel Povýšení sv. Kříže	1813,1870
----	---------------------------	-----------

Železný **kříž** na makovici na věži kostela. Na vnitřním obvodě jedné z puklic, které jsou připevněny na průsečíku ramen kříže, se nachází nápis A) udávající rok, kdy byl kříž opraven zámečnickým mistrem Janem Kompostem. Na obvodě druhé puklice je nápis B). Ostatní nápisy jsou doklady o opravě v roce 1870. Nápis C) je vyražen na obvodě první puklice, nápis D) ve středu první puklice a nad ním byl bílou barvou napsaný nápis E). Uprostřed druhé puklice je nápis F). Text podle zvláštního vydání Farního věštníku pojednávajícího o opravě věže.

Výška: 288 cm

A) 1813

B) J K¹ P. B. ²

C) **RENOVIRT 1870: 27. JULI VON JOHANN WEIGEL
WAGENFABRIKANT O**

^a- **SÖNE HUGO. FRIDRICH. JOHAN. KONRAD. O**
ALTER 17 16 15 10 -a

MISEROVSKY WILHELM PRAK^bTIKANT

D) GEARBEITET J. VOGL. P. JUNG
STADT NR: 20
MIT GOTT

E) J. Rosivalek ^c

F) 1870
FRANZ HAVLIČEK SCHRIFTENMALER
RICHARD WILHELM JOHANA
15 11 1
ALTER
DER
KINDER

Literatura: Oprava věže ... 1935, s. 22, 23.

.....

^a psáno menším písmem

^b písmeno K zrcadlově otočeno

^c nápis byl již r. 1935 téměř otřen

¹ iniciály Jana Komposta

² iniciály neznámé osoby

62 †	kostel sv. Jana Nepomuckého	1822
------	-----------------------------	------

Zvon ve věži kostela. Za 1. světové války byl zrekvírován pro válečné účely. Text dle Faktora.

Sub doc. D. D. medicine doctor et P. Prjor Constantius Horazcek in Prostannae Misericordiae convento 1822.

Literatura: Faktor 1898, s. 33.

63 – obr. 44	kaple sv. Anny v Drozdovicích	1823
--------------	-------------------------------	------

Dřevěná socha Panny Marie stojí na epištolní straně kaple před lavicemi. Světička chová Ježíška na levé ruce, v pravé drží pozlacené žezlo a na hlavě má korunku. Ježíšek má také korunku a v ruce pozlacené jablko. Nápis v modrém poli v ozdobné kartuši o rozměrech 10,5 x 17 cm na pískovcovém **soklu** však s touto sochou vůbec nesouvisí. V roce 1823 byla, dle Beránka, dána do kaple dřevěná socha sv. Antonína Paduánského a socha Panny Marie.¹ Z toho, co vidíme dnes, lze usuzovat, že socha

sv. Antonína podlehla zkáze a zůstal z ní pouze pískovcový sokl, na nějž byla umístěna socha Panny Marie. Zda ta měla v minulosti sokl s nápisem, který se nám nedochoval, se mi nepodařilo zjistit. V roce 1936 byly obě sochy zrestaurovány. V Beránkově nákresu kaple je socha Panny Marie umístěna po pravé straně hlavního oltáře a socha sv. Antonína Paduánského na místě, kde stojí její sokl stále. To tedy znamená, že k odstranění sochy muselo dojít po r. 1989.

Materiál: pískovec

Písmo: fraktura, kapitála

Velikost písma: 1,4 – 2,2 cm

St. Antonius^a

PADUA.1823^b

Literatura: Beránek 1989, s. 335a.

.....
^a řádek psán frakturou

^b řádek psán kapitálou

¹ Beránek 1989, s. 335.

64 – obr. 45	Skálovo náměstí	1823
--------------	-----------------	------

Pamětní deska I) o velikosti 31,5 x 55 cm je umístěna na vnější stěně vpravo od vstupních dveří budovy současné knihovny. Dříve se jednalo o střelnici patřící k blízkému Pernštejnskému zámku. V písmu zbytky žluté barvy. Druhá **pamětní deska II)** s pozlaceným nápisem je umístěna na střešním štítě pravé vnější zdi budovy. Nad touto deskou je v rensančním štítě terč, za ním zkřížené střelné zbraně, na štítě korunka. Štít nesou dva gryfové jako štítonoši.

Materiál: kámen

Písmo: I) fraktura

II) kapitála

Velikost písma: I) m. 4,8 – 5 cm, v. 7,8 cm, číslice: 6,7 - 10 cm

II) nezměřeno pro nedostupnost

I) **am 16^a tn^b May**
1823^c

II) **MDCCCXXIII**

.....
^a číslice mají velikost 6,7 – 7,8 cm

^b písmena jsou menší – 2,3 cm, jsou nadsazena nad úroveň řádku a pod nimi jsou dvě šikmé čárky //

^c číslice mají velikost 10 cm

65 – obr. 46

Brněnská ulice

1823

Kříž je umístěn u křižovatky ulic Brněnská a Okružní na trávníku mezi silnicí a chodníkem naproti areálu bývalé nemocnice. Na přední straně pilonu je reliéf prostějovského znaku, na obdélníkovém soklu je v nápisovém poli o rozměrech 52 x 42 cm vytesán nápis, který je na několika místech nečitelný.

Materiál: pískovec

Písmo: novogotická kurziva

Velikost písma: m. 2 cm, v. 4,5–5 cm

Ar Don^a

benefaCtorVM

CIVItatIs Pr^aostan^ben[sis]

C[---] posVIIt

.....

^a čtení nejisté

^b nad písmenem je zkracovací znaménko [˘]

66 – obr. 47

Smetanovy sady

1825, 1892, 1934

Na východním konci městského parku stojí pískovcový **památník** ve tvaru obelisku. Toto místo je sekundární, původně stával na zcela opačném konci parku, kam však byl r. 1934 umístěn památník Bedřicha Smetany. Na obelisku je reliéf zavinutého hada. Nápisové desky jsou odlity na čtyřech bronzových destičkách, které jsou umístěny na přední a zadní straně památníku. Nápisové desky s rozměry 28 x 62 cm nesoucí nápisy A) a B) jsou na přední a zadní straně horního obdélníkového soklu o rozměrech 38 x 72 cm. Nápisové desky o rozměrech 62 x 62 cm nesoucí nápisy C) a D) jsou umístěny na přední a zadní straně spodního obdélníkového soklu o velikosti 78 x 72 cm. Nápisové desky byly na pomník přidělávány patrně postupně, desky A) a D) v roce 1825, B) v roce 1892 a C) roku 1934. V katalogu je památka zařazena dle svých nejstarších nápisů.

Materiál: bronz

Písmo: humanistická minuskula

Velikost písma: m. 1,5 cm, v. 2,5 cm, číslice: 2,5 cm

- A) **R. 1825**
věnovali prostějovští měšťané
zakladateli sadů tento obelisk,
jež zhotovil
místecký kameník Jan Heinrich.
- B) **Roku 1892 byli tyto sady pojmenovány**
podle národního buditele
JOSEFA JUNGMANNA.
- C) **Památník SPANIŮV přenesen**
na toto místo v srpnu 1934. ^{*a}
Jeho původní místo
bylo určeno pomníku
BEDŘICHA SMETANY.^b
- D) **Syndik JAN SPANIE**
dal roku 1823
na městských valech
vysázení akátovou alej,
jíž položil základ
k těmto sadům.

.....

^a hvězdička označuje řádek, který dělí ozdobnou čarou nápisovou desku na dvě části

^b tento nápis překračuje časový rozsah mé práce, avšak kvůli kompletnímu popisu památky ho sem přesto zařazuji

67 – obr. 48	Olomoucká ulice	1829
--------------	-----------------	------

Socha sv. Jana Nepomuckého stojí na Olomoucké ulici vedle mostu přes říčku Hloučelu. Původně stávala přímo na mostě, ale po jeho přestavbě byla přemístěna. Světec má levou ruku položenou na hrudi a v pravé ruce drží jednoduchý železný kříž. Nápis se nachází na přední straně obdélníkového soklu v kartuši o velikosti 40 x 30 cm. Písmena jsou vyplněna černou barvou.

Materiál: pískovec

Písmo: kapitála

Velikost písma: 1,6 – 2 cm, chronogram: 3 cm

STATVA

SANCTI IOANNIS

**OLIM IN PONTE
ERECTA
ST. ANNO IVBILEI
RENOVATA ATQVE
BENEDICTA**

68 – obr. 49

Komenská ulice

1829

Kříž s ukřížovaným Kristem stojí na travnatém plácku vedle Speciální školy. Původně stával na Poděbradově náměstí přibližně v místech dnešní Komerční banky. Konce ramen kříže mají tvar trojlístku a na vrchním rameni je nápis A). Na přední straně hranolovitého pilonu je reliéf kalichu, v němž jsou klasy obilí a vinná réva. Na přední straně obdélníkového soklu o velikosti 66 x 54 cm je reliéf Panny Marie, na zadní straně soklu se v obdélníkovém nápisovém poli o rozměrech 56,5 x 40 cm nachází nepříliš čitelný nápis B).

Materiál: pískovec

Písmo: A) kapitála

B) humanistická minuskula

Velikost písma: A) pro nepřístupnost nezměřena

B) m. 1,5 – 3 cm, v. 3 – 6 cm, číslice: 3 cm

A) **IN / RI**

B) **Gesuftet**

von

Josepha Oberzolln

K. K.

O^b [---]^aHend^bn^bi^bp^b [..]^aors

Wittwo[---]^a

anno

MDCCCXXIX

Sdr [..]^aorzer Hof. No. —^c

M. P.

.....

^a písmo nečitelné

^b čtení nejisté

^c nad dělicí čarou je číslo 66, pod ní 88

Kříž s ukřížovaným Kristem stojí na rohu ulic 5. května a Čechovické naproti škole v příměstské části Čechovice. Na horním rameni kříže je nápis A). Na přední straně pilonu jsou reliéfy dvou zvonků pod sebou, kalicha a kopí zkříženého s palicí a na soklu nepříliš zdařilý reliéf Panny Marie bolestné s mečem zabodnutým v srdci. Na zadní straně soklu o velikosti 89 x 52 cm je vytesán nápis B) a na zadní straně základny s rozměry 51,5 x 94 cm nápis C). Písmena vyplněna černou barvou.

Materiál: pískovec

Písmo: A), B) kapitála

C) humanistická minuskula a kapitála

Velikost písma: A) nezjištěna pro nepřístupnost

B) m. 5,5 – 6,5 cm, v. 8 – 9,2, číslice: 6 – 6,5 cm

C) m. 3,5 – 4 cm, v. 4,5 cm, kapitála: 7 – 7,5 cm, číslice: 7 cm

A) **IN / RI**

B) **ZAKLADNÍK**

IOHAN-BLAHA

^a-**A ŽECHOVSKA**^{-a}

OBEC

^a-**A 1834**^{-a, b}

C) **Opraven nákladem**

JAKUBA KOUDELÁKA^c

a občanů

1897

.....

^a slova nejsou oddělena

^b nápis je ohraničen obdélníkem

^c řádek psán kapitálou

Kříž s ukřížovaným Kristem stojí v poli u křižovatky Plumlovské a Domamyslické ulice a silnice na Smržice v příměstské části Domamyslice. Konce ramen kříže mají tvar trojlístku, na horním rameni je nápis A). Na pilonu je reliéfně vyobrazeno pět kusů nářadí – kleště, ševcovské kladívko, metlička a dva zkřížené blíže neurčitelné předměty. Na přední straně soklu o velikosti 104 x 52 cm je reliéf Panny Marie bolestné, která má meč zabodnutý v srdci, a nad ní je v obloukovém výklenku reliéfový nápis B). Na zadní straně soklu je vytesán nyní špatně čitelný nápis C).

Materiál: pískovec

Písmo: kapitála

Velikost písma: A), B) pro nepřístupnost nezměřeno

C) 4,5 – 7,5 cm, číslice: 6 – 6,5 cm

A) IN / RI

B) IH^aS

C) NAKLADNICI

DOMAMISLICKA

OBEC

1831

.....

^a na příčném břevnu písmene H je umístěn křížek †

71 – obr. 52	Úprkova ulice	1839
--------------	---------------	------

Portál domu, který se dochoval z bývalých židovských uliček v Prostějově. Nápis A) je na kládě na pilířích sloupu – rozdělený na dvě části, první polovina je nad pravým a zbytek nad levým pilířem. Nad klenbou je nápis B), taktéž rovnoměrně rozdělen na obě strany.

A) 18^a 39^b

B) Nr^{c,a} 25.^b

.....

^a nápis na pravé straně

^b nápis na levé straně

^c nad písmenem zkracovací znaménko v podobě krátké čárky ⁀

72 – obr. 53	Svatoplukova ulice	1853, 1946
--------------	--------------------	------------

Na křižovatce ulic Svatoplukova a Vrahovická stojí v kamenné ohradce **kříž** s ukřižovaným Kristem. Na vrchním rameni kříže je vytesán nápis A). Kříž stojí na nízkém vázovitém pilonu, na jehož hlavici je v oblacích lebka a kosti. Na přední straně soklu o velikosti 95 x 67,5 cm je reliéf Panny Marie a nad ní je umístěna lucernička. Na zadní straně soklu jsou dva nápisy B), C) a na zadní straně základny o rozměrech 53 x 81 cm nápis D). Nápisy B) a C) jsou odděleny čarou. Kříž byl

poškozen za války roku 1945 a za pomoci občanů z okolí byl roku 1946 opraven. Nápisy C) a D) jsou špatně čitelné.

Materiál: pískovec

Písmo: A) kapitála

B), C) novogotická kurzíva

D) humanistická minuskula

Velikost: A) nezměřena pro nedostupnost

B) m. 3,5 – 4 cm, v. 6 – 6,3 cm, chronogram: 7 – 7,3 cm

C) m. 3 cm, v. 4,6 cm, číslice: 4,4 – 5,2 cm

D) m. 2,8 – 3 cm, v. 4,4 – 5 cm, číslice: 4 – 4,4 cm

A) **IN / RI**

B) **ECCe CrVX sanCta,
a fIDeLIbVs CIVI-
bVs ProstannensIbVs
honorI SaLVatorIs
ereCta atqVe DICta**

C) **Nakladem dobrodinců
prostejovských
1853.**

D) **Ve válce v r. 1945 byl poškozen.
a v r. 1946 znova opraven
obětavostí dobrodinců
Svatoplukovy
a okolních ulic**

73 – obr. 54	Drozdovice	1853
--------------	------------	------

Litinový kříž, na němž je pozlacený Ježíš Kristus, stojí po levé straně vchodu do kaple sv. Anny v místech křižovatky ulic Drozdovice, Annenská a Krasická. Na horním rameni kříže je pozlacená destička s reliéfovým nápisem A), nápisy B) a C) jsou vytesány na obdélníkovém pískovcovém soklu v nápisovém poli o rozměrech 107 x 41 cm, jsou od sebe odděleny čarou.

Materiál: litina, pískovec

Písmo: A) kapitála

B) novogotická kurzíva

C) humanistická minuskula

- Velikost písma: A) pro nepřístupnost nezměřena
B) 4 cm, chronogram: 6,5 cm
C) m. 3 cm, v. 4,8 cm, číslice: 5 cm

A) INRI

B) CrVX.

gentIbVs stVLta,
IVD_{ae}Is ab oMI-
nata, nobIs Vere
sanCta sIt Vene-
rabILIsqVe.

C) Založení skrz Pavla
Langrovu rodinu a
^a-s ^apomoci ^adobrodincu.
1853

.....
^a slova v nápise nejsou oddělena

74 - obr. 55

ulice Slovenského národního povstání

1858

Kříž s ukřižovaným Kristem stojí v kovové ohrádce na bývalé návsi příměstské části Držovice. Ramena kříže jsou ukončena tvarem rozetky. Na horním rameni kříže je nápis A). Nápis B) je na zadní straně soklu o rozměrech 90 x 52 cm.

Materiál: pískovec

Písmo: kapitála

Velikost písma: A) nezměřeno pro nedostupnost
B) 6,5 cm

A) IN / RI

B) 1858

Kříž sukřížovaným Ježíšem stojí na levé straně před kapličkou sv. Jana Nepomuckého v příměstské části Domamyslice na bývalé návsi. Na čelní straně pilonu je reliéf kalichu a na soklu o rozměrech 87 x 55 cm je vytesán reliéf Panny Marie Bolestné, která je natočená na levou stranu a má srdce probodnuté mečem. Na zadní straně soklu se nachází nápis, jehož písmena jsou vyplněna černou barvou.

Materiál: pískovec

Písmo: humanistická minuskula

Velikost písma: m. 2,3 cm, v. 4,5 – 5 cm, číslice: 5,5 cm

Tento Kříž Jes at Pos atawen

^b-Z nákladu,^{-b}

Dobrodinců

14^c 9. 1860

.....

^a v nápisu použito dlouhé s

^b slova v nápisu neodělena

^c číslice 4 je nadepsána nad 9 a číslice 1 je před 4, ale o kousek níže posazená; velikost mají menší než číslice určující letopočet cca 4 – 4,5 cm

Kříž s ukřížovaným Ježíšem se nachází vedle vstupu do kostela sv. Petra a Pavla po pravé straně. Na nízké obdélníkové základně je vysoký obdélníkový sokl s reliéfem Panny Marie. Na hranolovitém pilonu je reliéf anděla držícího v levé ruce pochodeň a v pravé štít o rozměrech 30 x 18,5 cm, na němž je vytesán nápis. Písmo je hlavně ve spodních řádcích špatně čitelné. Kvůli porušení nápisu není možné rozluštit chronogram, datace dle Kavičky.

Materiál: pískovec

Písmo: humanistická minuskula

Velikost písma: 1,5 – 2 cm, chronogram: 4 cm

DoMne

eCCe. HoC

grata^a

s[er]^bV^aVL^a

AN[tonia H]^bOF

M[ann]^b

Literatura: Kavička 2004, s. 8.

.....

^a nejisté čtení písmena

^b nečitelné, doplněno dle Kavičky

77 – obr. 58

Plumlovská ulice

1862

Kříž s ukřížovaným Ježíšem stojí u rohu ulic Plumlovská a Polská. Nechali ho postavit Františka a Jozef Hrazdilovi. Na horním rameni kříže je nápis A), na přední straně pilonu se nachází reliéf kalichu, z něhož vyrůstá réva a tři obilné klasy. Nápis B) je vytesán do dolního stupně základny o rozměrech 32,5 x 102 cm a nápis C) do horního o rozměrech 33 x 80 cm do nápisového pole o velikosti 22 x 69 cm.

Materiál: pískovec

Písmo: humanistická minuskula

Velikost písma: A) nezměřeno pro nedostupnost
                          B) m. 5 cm, v. 8 cm, číslice: 7,5 – 7,8 cm
                          C) m. 4,2 cm, v. 6,3 – 6,5 cm

A) [IN]R[I]^a

B) **Roku 1862**

C) **Z nákladu Jozefa a
Frantiski Hrazdil.**

.....

^a nápis bylo možno doplnit, neboť se jedná o christogram

78 – obr. 59

kaple sv. Floriana

1867

Nápisový štítek je součástí jednoduchého portálu, který lemují vchod do kapličky sv. Floriana, stojící na vrcholu Držovského kopce u silnice vedoucí do Olšan. Dle Chytila¹ pochází kaplička z roku 1708 a roku 1999 prošla kompletní rekonstrukcí.

Materiál: pískovec

1867

.....
¹Chytil 2000, s. 12.

79 – obr. 60

Čechovická ulice

1867

Kříž s ukřížovaným Kristem stojí po levé straně před kapličkou sv. Anny v příměstské části Čechovice na bývalé návsi. Nechali ho postavit Antonín a Kateřina Cajdlerovi. Na horním rameni kříže je nápis A). Na přední straně pilonu je reliéf kalichu, z něhož vyrůstá réva a obilné klasy, a na přední straně obdélníkového soklu o rozměrech 88 x 50 cm je reliéf Panny Marie Bolestné s mečem zabodnutým v srdci. Na zadní straně soklu je v nápisovém poli o rozměrech 73 x 33 cm vytesán nápis B).

Materiál: pískovec

Písmo: A) kapitála

B) humanistická minuskula

Velikost písma: A) pro nedostupnost nezměřena

B) m. 2,3 – 2,5 cm, v. 3 – 3,5 cm

A) **IN / RI**

B) **Tento Kříž**

jest

postaven^b z nakladu^{-b}

Antonina Cajdlera

a jeho

Manž^celki Kateřini

^bv roku^{-b} 1867.

.....
^a v nápise použito dlouhé s

^b slova v nápise neoddělena

^c háček nad písmenem téměř nezřetelný

80

kostel Povýšení svatého kříže

1870, 1935

Měděné **pouzdro** elipsového tvaru o průměru 8 a 12,5 cm a výšce 17 cm, v němž je v makovici věže kostela umístěno několik mincí. Na dně pouzdra je vyryt nápis A). Na novém víku, které získalo r. 1935 při opravách věže, je vyražen nápis B). Text přepsán z literatury.¹

Materiál: měď

A) JAN EDMUND BÖHM. 1870

B) 1935^a

Literatura: Oprava věže ... 1935, s. 69.

.....

^a nápis je sice mladšího data, ale pro úplné zpracování ho uvádím také

¹ podle Oprava věže ... 1935, s. 69.

81 †	kostel sv. Petra a Pavla	1870
------	--------------------------	------

Zvon býval ve věži kostela. Byl zničen pro válečné účely. Text dle Faktora.

Fusa W. Straub Olom. 1870.

Literatura: Faktor 1898, s. 32.

82 – obr. 61	Filipcovo náměstí	1870
--------------	-------------------	------

Novogotický **kříž** s pozlaceným ukřižovaným Kristem je umístěn napravo od vchodu do kostela Povýšení sv. Kříže. Socha byla vytvořena C. M. Kubíčkem na přání donátorky Františky Demlové. Kříž stojí na hranolovitém pilonu, na jehož horní užší části je pozlacený reliéf kalichu a nad ním v nápisovém poli ve tvaru rosety je pozlacený nápis A), na spodní širší části pilonu je reliéf Panny Marie. Na čtvercovém soklu o rozměrech 48 x 48 cm jsou nápisy na přední B), pravé C) a levé D) straně. V písmenech nápisu B) jsou patrné zbytky pozlacení.

Materiál: pískovec

Písmo: A), B), D) kapitála,

C) humanistická minuskula a kurzíva

Velikost písma: A) pro nedostupnost nezměřeno

B) 4 cm

C) 4 cm

D) m. 2 cm, v. 3,8 cm, kurzíva: 1,8 cm

A) **IH^aS**

B) **TO JSEM ČINIL**

PRO VÁS!

CO VY ČINITE

PRO MNE?

- C) **CM. Kubiček^b**
Řezbář^c
D) **NÁKLADEM**
FRANTIŠKY
DEMLOVÉ.
1870.

.....

^a na příčném břevnu písmene H je křížek †

^b humanistické písmo

^c kurziva s opačným sklonem, za nápisem vlnovka

83 – obr. 62

Čechovická ulice

1873

Socha sv. Jana Nepomuckého je umístěna na pravé straně před vchodem do kapličky sv. Anny na bývalé návsi příměstské části Čechovice. Nechala ji postavit paní Kučerová z Čechovic. Světec je zpodobněn v obvyklé ikonografii s krucifixem opřeným o levou paži. Kolem hlavy má pozlacený nymbus s pěti hvězdičkami. Nápis byl vytesán do obdélníkového soklu o velikosti 119 x 52 cm. Dochovala se nám pouze část nápisu.

Materiál: pískovec

Písmo: humanistická minuskula

Velikost písma: m. 3 – 4 cm, v. 7 cm, číslice: 7,5 – 9 cm

[**Z** **nák**]ladu /

[----] **Kučerky** /

[z **Čec**]hovic / 1873 ^a

.....

^a chybějící části nápisu jsem doplnila, protože podle dochovaných zbytků slov bylo možné počátek doplnit, kromě křestního jména donátorky

84 – obr. 63

Krasický hřbitov

1876

Kříž s ukřížovaným Kristem stojí uprostřed krasického hřbitova. Na horním rameni kříže je umístěn nápis A). Na pilonu v nápisovém poli ohraničeném gotickým lomeným obloukem je nápis B). Na přední straně soklu o rozměrech 79 x 35 cm je reliéf Panny Marie a na zadní straně je vytesán nápis C). Na zadní straně vrchního stupně základny s velikostí 23,5 x 67,8 cm jsou nápisy D) a E). Nápis D) je ve zúžené části základny o rozměrech 11 x 42 cm. Písmo nápisu B) je vyplněno černou barvou.

Nápis E) pochází sice až z roku 1925, ale pro kompletní zpracování památky ho zde zmiňuji také.

Materiál: pískovec

Písmo: A) kapitála

B), E) humanistická minuskula

C) novogotická kurzíva, kapitála

D) novogotická kurzíva

Velikost písma: A), B) nezměřeno pro nepřístupnost

C), D) m. 1,2 – 2,5 cm, v. 3 – 4 cm; kapitála: 4 cm

E) m. 2,5 cm, v. 4 cm

A) **IN / RI**

B) **To
činil jsem
pro vás
co činíte
vy
pro mne**

C) **Zde poutníku své / zastav kročeje / a misl zbožnou obrať /
k nebesku: / tam útěcha tvá, tvoje / naděje / Ve chválích útrap, / v
žalu, ve stesku / Zde u kříže se duše / tvá posílí, / pak vrať se
k práci, / provoť Bůh tě milý! / Nákladem manželů /
VŠETIČKOVÝCH / Franť: a Marye / v Krasicích / L. P. 1876^a**

D) **Postaven ku cti a chvále
Boží a ku spáse spolu
občanů^b**

E) **Přestaven a obnoven L.P. 1925**

.....

^a text je přepsán přesně podle originálu na památce a zdánlivé překlepy, jsou „přetesy“ tvůrce nápisu

^b slovo psáno na konci řádku

Kříž stojí v kovové ohradce na konci ulice nedaleko od dálnice Prostějov – Olomouc. Na růžově natřeném kříži je bílé litinové tělo ukřižovaného Krista. Na vrchním rameni kříže je nápis A). Na úzkém pilonu je reliéf Panny Marie a pod ní reliéf

kalichu. Nápis B) je na růžově natřené základně vytesán na mramorové nápisové desce.

Materiál: pískovec, nápisová deska: mramor

Písmo: A) kapitála

B) humanistická minuskula

Velikost písma: A) pro nepřístupnost nezměřeno

B) m. 1,5 cm, v. 2,5 cm

A) IN^a / KŽ

**B) K blahé upomínce od
vděčných členů rolnické
záložny v Držovicích
postaven tento kříž
roku 1877.**

.....
^a písmeno N zrcadlově otočeno

86 – obr. 65

kostel Povýšení svatého kříže

1879

Obraz sv. Josefa je součástí oltáře sv. Josefa, který stojí v prvním výklenku na evangelní straně chrámové lodi. Autorem obrazu je vídeňský malíř Josef Kastner.

Materiál: dřevo

Písmo: humanistická minuskula

Velikost písma: pro nedostupnost nezměřena

St^a Josef ora p^bro nobis

Literatura: Kavička 2003, s. 34.

.....
^a písmeno je menší a je nadsazeno nad řádek

^b dřík je zakončen ozdobnou vlnkou

87 – obr. 66

Dolní ulice

1879

Kříž s ukřížovaným Ježíšem stojí v jednoduché kovové ohrádce na travnatém prostranství kousek od křižovatky ulic Dolní a Slezská. Dříve stával blíže u silnice. Na úzkém a vysokém osmibokém soklu je na přední straně reliéf Panny Marie Bolestné s mečem zabodnutým v srdci. Na zadní straně soklu, jehož zadní plošina má rozměr 97 x 33 cm, je v nápisovém poli ohraničeném gotickým lomeným

obloukem o rozměrech 88 x 28 cm vytesán nápis. Písmena jsou vyplněna tmavošedou barvou. Kříž byl roku 2003 restaurován.

Materiál: pískovec

Písmo: humanistická minuskula

Velikost písma: m. 2,5 – 3,6 cm, v. 5 – 5,5 cm, číslice: 6,5 cm

Přispěním^a

Frant. Pro^{*b}

cházky,

a

Floriana

Vláčila

postaven

1879.

.....
^a písmeno je dosti menší než ostatní písmena v tomto slově

^b hvězdička znamená dělicí znaménko – dvě šikmo položené čárky nad sebou //

88 – obr. 67

Sádky

1883

Barokní **socha** sv. Jana Nepomuckého je umístěna na travnatém plácku v ulici Sádky. Nad světcovou hlavou natočenou vzhůru je pozlacená svatozář, levá ruka držící čepec je spuštěna podél těla a pravá ruka s krucifixem natažena k nebi. U nohou světce jsou dva andělci. Nápis se nachází na zadní straně hranolovitého soklu o rozměru 105 x 75 cm, na přední straně soklu je kartuš bez nápisu. Socha pochází z roku 1732¹, ale chronogram nápisu udává rok 1883. Rekonstrukce sochy byla provedena v roce 2003.

Materiál: pískovec

Písmo: kapitála

Velikost písma: 5 cm, chronogram: 3 – 6 cm

CIVIVM /

LARGA ORE /

RENOVATA /

STATVA HAEC /

DENVO IVCET

.....

¹podle Chytil 2000, s. 6.

89	kostel Povýšení sv. Kříže	1883
----	---------------------------	------

Válec, který je zesponu přinýtovaný k otvoru na vrcholu pozlacené měděné makovice na věži kostela. Tímto válcem se makovice navléká na stožár. Na válci jsou vyryty nápisy A) a B) svědčící o opravách makovice. Text dle zvláštního vydání Farního věštníku pojednávajícího o opravě věže kostela.

Průměr: 22,5 cm

**A) KARL BRÜCKNER
KUPFER – SCHMIEDE – MEISTER
IN PROSSNITZ – RUDOLFSPLATZ 12.
RENOVIRT
1870 UND 1883
J. ZLAMAL**

**B) IOHANN SCHMIEDT
SPENGLER MEISTER
PROSSNITZ
1883**

Literatura: Oprava věže ... 1935, s. 20.

90	kostel Povýšení sv. Kříže	1883
----	---------------------------	------

Pozlacená **makovice** v podobě duté protáhlé koule na věži kostela má na povrchu pod švem nápis. Text dle zvláštního vydání Farního věštníku pojednávajícího o opravě věže kostela.

Materiál: měď
Průměr: 85 cm
Váha: 41 kg

**Karl Brückner
Junior
18 2/5 83**

Literatura: Oprava věže ... 1935, s. 20.

Kříž stojící u polní cesty mezi příměstskou částí Domamyslice a vesnicí Mostkovice, patřící do katastru Domamyslic, nechala postavit Františka Chytilová. Původně byla celá památka z pískovce, ale po zásahu vandalů byl zcela zničen kříž, který je dnes nahrazen malým litinovým křížkem s monogramem IHS v kruhu uprostřed. Z původní památky se zachoval pouze hranolovitý sokl, který však také není v příliš dobrém stavu. Přesto na něm najdeme dva nápisy – A) je vytesán na zadní straně soklu a B) je vytesán v nápisovém poli o velikosti 67 x 18 cm na přední straně soklu. Nápisové pole bylo natřené bílou a dříve pravděpodobně červenou barvu, dnes už jsou tam pouze zbytky po těchto nátěrech.

Materiál: pískovec

Písmo: humanistická minuskula

Velikost písma: A) m. 1,8 – 3,2 cm, v. 2,5 – 5 cm, číslice: 5,2 cm

B) m. 2 – 2,5 cm, v. 3 – 4 cm

A) **V^aě^an^aov^aala**
Františka
Chytilová
z Domamyslic
1885

B) **Ucti [----] svatý kříž**
na němž
umřel
Pán Ježíš^b

.....
^a písmeno značně porušené

^b pod nápisem je ozdobný ornament

Pamětní nápis nad vchodem do domu č. 4. Jedná se o budovu Středního odborného učiliště. Reliéfový nápis je v obdélníkovém poli mezi dvěma reliéfovými sloupky na obloukovém štítu nad římsou.

1892

93 - obr. 70	Rejskova ulice	1892
--------------	----------------	------

Pamětní nápis na domě č. 10. Reliéfový nápis se nachází v oválném nápisovém poli, které je uprostřed ozdobné kartuše nad vchodovými dveřmi domu.

1892

94 - obr. 71	Rejskova ulice	1892
--------------	----------------	------

Pamětní nápis na domě č. 25. Nápis se nachází na obdélníkové nápisové desce umístěné v obdélníkové části štítu. Číslice jsou psány ozdobně a vyplněny černou barvou.

1892.

95 - obr. 72	Rejskova ulice	1893
--------------	----------------	------

Pamětní nápis na domě č. 20. Nápis se nachází v ozdobné kartuši umístěné mezi ozdobnou střešní římsou a jednoduchým portálem kolem balkonových dveří v prvním patře nad vchodovými dveřmi do domu.

1893^a

.....

^a číslice 9 a 3 jsou ozdobné

96 – obr. 73	ulice J. V. Myslbeka	1894
--------------	----------------------	------

Kříž stojí na konci ulice J. V. Myslbeka v příměstské části Krasice. Dříve stával v poli v části nazývané Stežky, dnes se ztrácí v zástavbě domů. Na horním rameni kříže je umístěn nápis A), ukončením všech tří horních ramen připomíná kříž pisánský. Na zadní straně obdélníkového soklu o rozměrech 104 x 50 cm je vytesána nápis B). Písmena obou nápisů jsou vyplněna černou barvou.

Materiál: pískovec

Písmo: humanistická minuskula

Velikost písma: A) pro nepřístupnost nezměřena

B) m. 3 – 5 cm, v. 3,5 – 4 cm, číslice: 7 – 7,5 cm

A) J. N. / K. Ž.

B) **Věnováno**
od manželů
Jakuba a Františky
Slavotinkových^a
1894

.....

^a slovo psáno většími písmeny: m. 5 cm. v. 6,5 cm

97 - obr. 74	Rejskova ulice	1894
--------------	----------------	------

Pamětní nápis na domě č. 8. Reliéfový nápis se nachází v ozdobné kartuši nad oválným okénkem na bohatě zdobeném štítu.

1894

98 - obr. 75	Rejskova ulice	1894
--------------	----------------	------

Pamětní nápis na domě č. 41. Reliéfový nápis je umístěn v oválu tvořeném lístky, který se nachází uprostřed reliéfové výzdoby nad vchodem do budovy.

1894^a

.....

^a číslice 1 a 4 mají menší velikost než zbylé dvě číslice

99 – obr. 76	Západní ulice	1895
--------------	---------------	------

Novogotický **kříž** s ukřížovaným Kristem stojí v kovové ohrádce na pravé straně před vchodem do kaple sv. Josefa na Západní ulici v příměstské části Krasice. Na horním rameni kříže je nápis A). Na soklu je ve výklenku tvaru gotického lomeného oblouku vytesána bílá soška Panny Marie. Na hlavici soklu jsou všechny čtyři rohy ozdobeny okřídlenými hlavami andělíčků. V obloukovitém zakončení přední strany soklu je reliéfový ozdobný kruh se čtyřmi smyčkami, v němž je vytesán reliéfový nápis B). Nápis C) je vytesán na zadní straně soklu a je umístěn v nápisovém poli, ohraničeném gotickým lomeným obloukem, o velikosti 117 x 36 cm.

Materiál: pískovec

Písmo: A), B) kapitála

C) humanistická minuskula

Velikost písma: A), B) pro nepřístupnost nezměřeno
C) m. 2,3 – 3 cm, v. 3 – 4 cm

A) **IN / RI**

B) **IH^aS**

C) **Ku cti
a chvále Boží
věnovala
Marie
Všetičková.^b
1895**

.....
^a na příčném břevnu písmene H je křížek †

^b slovo je psáno většími písmeny: m. 4,3 cm, v. 6 cm

100 – obr. 77	Západní ulice	1895
---------------	---------------	------

Socha sv. Jana Nepomuckého stojí v železné ohradce před kaplí sv. Josefa v příměstské části Krasice na levé straně od vchodu. Sochu nechali vytvořit bratři František a Jan Šťastní z Krasic. Světec je zobrazen v obvyklé ikonografii s krucifixem opřeným o levou paži a pravou paží ho přidržuje. Kolem hlavy má pozlacený nymbus s pěti hvězdičkami. Nápisy jsou vytesány na přední a zadní straně obdélníkového soklu v nápisových polích o rozměrech 62 x 25,5 cm, ohraničených lomeným gotickým obloukem.

Materiál: pískovec

Písmo: humanistická minuskula

Velikost písma: A) m. 3 – 3,3 cm, v. 5 cm

B) m. 2,3 – 2,6, v. 3,3 – 3,8 cm, číslice: 7,5 cm

A) **Svatý Jene
Nepomucký
oroduj
za nás!^a**

B) **Ku cti
a chvále boží
věnovali
František**

a Jan
Šťastný.^b
1895

.....

^a pod nápisem je kovová rozetka

^b slovo je psáno většími písmeny: m. 4,5, v. 6,5 cm

101 – obr. 78	Smetanovy sady	1896
---------------	----------------	------

Pamětní nápis na balvanu o velikosti cca 120 x 110 cm, který je umístěn zhruba uprostřed městského parku ležícího mezi ulicemi Školní a Vápenice. Nápisy jsou do kamene vytesány a písmena zvýrazněna bílou barvou. Nápis A) se nachází na čelní straně v pravé horní části kamene, nápis B) o něco níže a více vlevo.

Materiál: finská žula

Písmo: humanistická minuskula

Velikost písma: A) m. 2,7 – 3 cm, v. 4,2 – 4,8 cm, číslice: 4,5 – 4,8 cm

B) m. 2 – 2,5 cm, v. 3 – 3,3 cm

A) **Bludný balvan**
od Hatě ve Slezsku
Finská žula
v době ledové
tam zanesená

B) **Daroval Ed. Skála**
1896

102 – obr. 79	Poděbradovo náměstí	1897
---------------	---------------------	------

Pamětní nápis na budově pošty. Nápis je umístěn nad oknem v horním patře a pod ozdobnou střešní římsou na rohové, zkosené části budovy.

MDCCCXCVII

103 – obr. 80	Havlíčková třída	1897
---------------	------------------	------

Pamětní nápis na domě č. 21. Nápis je umístěn v obdélníkovém poli nacházejícím se uprostřed reliéfové výzdoby obloukového štítu nad vchodem do domu.

1897

104 – obr. 81	Rejskova ulice	1898
---------------	----------------	------

Pamětní nápis na domě č. 3. Reliéfový nápis je v odélníkovém poli uprostřed výzdoby ve štítu, který je součástí ozdobného portálku kolem okna v prvním patře nad vchodem do domu.

L. P. 1898

105 – obr. 82	Rejskova ulice	1898
---------------	----------------	------

Pamětní nápis na domě č. 83. Reliéfový nápis se nachází v oválném nápisovém poli v ozdobné kartuši, umístěné pod ozdobnou střešní římsou a nad oknem v prvním patře nad vchodem do domu.

1898

106 – obr. 83	Havlíčková třída	1898
---------------	------------------	------

Pamětní nápis se nachází na zkoseném rohu domu, který má na Havlíčkově třídě č. 19 a v Partyzánské ulici č. 29. Nápis je namalován tmavou barvou v ozdobné kartuši uprostřed malby s rostlinnými motivy pod ozdobnou střešní římsou domu.

1898.^a

.....

^a číslice 9 je ozdobná

107 – obr. 84	Domamyslická ulice	1899
---------------	--------------------	------

Socha Panny Marie stojí na pravé straně před kapličkou sv. Jana Nepomuckého na bývalé návsi příměstské části Domamyslice. Nechali ji postavit Vincenc a Františka Roháčkovi z Domamyslic. Světice je zpodobněna se sepnutýma rukama, přes pravou paži jí visí růženec, pohled má otočený k nebi a kolem hlavy pozlacený nymbus s jedenácti hvězdičkami. Na soklu hranolovitého tvaru jsou dva nápisy. Nápis A) je na mramorové nápisové desce o rozměrech 47 x 22 cm na přední straně soklu a nápis B) je vytesán přímo do soklu o rozměrech 56 x 46 cm. Písmena vyplněna černou barvou.

Materiál: pískovec, nápisová deska: mramor

Písmo: humanistická minuskula

Velikost písma: A) m. 1,8 – 2,8 cm, v. 4 cm

B) m. 2,5 – 3 cm, v. 4 – 4,5 cm, kapitála: 5,5 cm, číslice: 5 cm

A) **Ó Maria,
pomocnice
křesťanů,
outočiště
hříšníků,
potěšení
zarmoucených,
a uzdravení
nemocných,
oroduj za nás!**

B) **Věnováno od
manželů
Vincence a Františky,
a-ROHAČKOVI,^a
z Domamislic.
1899.**

.....

^a kapitála

108	kostel Povýšení svatého kříže	? / 1899
-----	-------------------------------	----------

Mramorový **oltář** sv. Cyrila a Metoděje je umístěn v pátém lodním oblouku na epištolní straně chrámové lodi. Oltář sem byl přemístěn z olomouckého dómu. Uprostřed oltářního nástavce je obraz sv. Cyrila a Metoděje, který v roce 1899 namaloval Josef Telařík. Po stranách obrazu jsou dřevěné sochy sv. Petra a sv. Pavla také z roku 1899. Na nejvyšší části oltáře je nad obrazem sv. Jana Nepomuckého z roku 1899 umístěn mezi nazeleno natřeným listovým nápisový štítek s nápisem. Po stranách tohoto nástavce jsou dvě sochy – sv. Jan Křtitel a sv. Jan Evangelista z roku 1700. Text podle Kavičky.

**Svatí
apoštolé
vždy chraňte nás
které jste křesťany
učinili.**

Literatura: Kavička 2003, s. 34.

.....

¹ dolní hranice nápisu je neznámá a horní hranicí je rok, kdy získal oltář novou výzdobu

109 – obr. 85

Drozdovice

19. st.

Litinový **kříž** s pozlaceným ukřižovaným Ježíšem stojí na ulici Drozdovice nedaleko od křižovatky Drozdovice – Určická. Ramena kříže jsou na koncích lehce rozšířena a ukončena koulemi. Na horním rameni se nachází na pozlaceném štítku nápis A). Na přední straně obdélníkového pilonu je reliéf Panny Marie s jedenácti paprsky kolem hlavy. Na obdélníkové základně o rozměrech 74 x 62 se nachází zbytky nápisu B). Na pravé straně základny je nápis C).

Materiál: pískovec

Písmo: A), B) kapitála

C) humanistická minuskula, novogotická kurziva

Velikost písma: A) pro nedostupnost nezměřeno

B) 4 cm, číslice: 4 cm

C) m. 1,4 – 1,5 cm, v. 5,5, kurziva: 1 cm

A) **IN / RI**

B) [---]^a **N** [---]^a

[---]^a **M**[---]^a

18[..]^a

C) **C. M. Kubíček**^b

řezbář^c

.....
^a text se nedochoval

^b humanistické písmo

^c kurziva s opačným sklonem

110 – obr. 86

Brněnská ulice

1900

Portál nad bránou městského hřbitova, který se nachází na konci Brněnské ulice pod Žešovským kopcem nedaleko nájezdu na dálnici Olomouc - Brno. Vstup je tvořen jednou velkou bránou a dvěma menšími brankami po stranách. Nad bránami je portál zdobený štukovou výzdobou. Nad pravou brankou je reliéfový nápis A), nad levou B) a nad hlavní bránou býval nápis C), který se nám do dnešní doby nedochoval, byl odstraněn při rekonstrukci brány v letech 1997-8.¹

A) **A**^a

L. P.^b

B) Ω^c
1900^b

C) MĚSTSKÝ HŘBITOV

Literatura: 100 let městského hřbitova ....2000, s. 15.

.....
^a latinské písmeno A je uprostřed reliéfového zdobeného kruhu, znamená alfu, počátek

^b nápis je v obdélníkovém nápisovém poli

^c písmeno řecké abecedy je uprostřed reliéfového zdobeného kruhu, symbolizuje konec

¹100 let městského hřbitova v Prostějově 2000, s. 15.

111 - obr. 87	kostel sv. Petra a Pavla	1894 - ? ¹
---------------	--------------------------	-----------------------

Pamětní deska o velikosti 35 x 55 cm na vnější zdi kostela vpravo od hlavního vchodu. Písmena jsou vyplněna černou barvou.

Materiál: kámen

Písmo: humanistická minuskula, kapitála

Velikost písma: m. 2 cm, v. 3 cm, kapitála: 5 cm, číslice: 3 cm

**Reverendissimus Dominus,
Dominus JOSEPHUS NOVAK,
A. M. Eecl. Olomuc. Canonicus Capit.
Cubic pontif ad honor
A. E. Celsitud. Consil et Consist. Assess.
quondam Archipresb. Dec. Et Paroch Prostann.
nat. Prost. 12/7^a . 1825. Obiit 27/8^a . 1894.
R. I. P.**

.....
^a číslice jsou menší – 1,5 cm a symbol / značí to, jak vypadá, nikoli konec řádku

¹ spodní hranice je dána rokem úmrtí Josefa Nováka, neboť je zřejmé, že sem byl pamětní deska umístěna až po jeho smrti

Nade dveřmi, za nimiž jsou schody vedoucí na kůr nebo do věže, je **kamenná stříška**, na níž je z obou stran patrně několik písmen a dokonce část vyrytého obrazu, který je na obou šikmých částech stříšky totožný a zrcadlový. Z toho se domnívám, že se jedná o část starého náhrobníku, který byl použit jako stavební materiál. Z těch několika písmen nelze určit dataci, ani žádné bližší podrobnosti. Je pravděpodobné, že i vodorovná část stříšky nese nějakou část nápisu, ale ta pro mne byla nedostupná.

A) [---] **MA** [---]
[---] **MIT AL** [---]
[---] **SPIGE** [---]
[---] **OBEI** [---]

B) [---] **STI** [---]
[---] **EN** [---]
[---] **T** [---]
[---] **TRE** [---]

.....

¹ pro dataci nám torzo poskytuje velmi málo informací

4. REJSTŘÍKY

NOSITELÉ NÁPISŮ

U nedochovaných epigrafických památek je číslo katalogizačního zápisu uvedeno v závorkách.

Hodinový cimbál	18
Kazatelna	31, 55
Křtitelnice	19
Kříž	41, 61, 65, 68, 69, 70, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 82, 84, 85, 87, 91, 96, 99, 109
Makovice	90
Mariánský sloup	24
Náhrobník	01, 03, 04, 05, 07, 08, 09, 10, 12, 14, 15, 16, 44
Náhrobní kámen	36
Nápisová deska	23, (52)
Nápisový štítek	78
Nástěnná malba	47, 48, 49
Obraz	39, 86
Oltář	22, 37, 38, 50, 51, 59, 60, 108
Oltářní retábulum	42
Památník	66
Pamětní deska	33, 64, 111
Pamětní nápis	92, 93, 94, 95, 97, 98, 101, 102, 103, 104, 105, 106
Portál	06, 13, 71, 110
Pouzdro	80
Prsten	29
Socha	25, 26, (27), (28), 30, 32, 40, 43, 45, (46), 53, 56, 57, 67, 83, 88, 100, 107
Sokl	63
Stříška	112
Válec	89
Zvon	02, (11), 17, 20, 21, (34), (35), 54, (58), (62), (81)

OSOBNÍ JMÉNA

Rejstřík vychází z údajů v nápisovém textu. V případě nedochovaných epigrafických památek je číslo katalogizačního záznamu uvedeno v závorkách.

z Adlaru, Oldřich Valkoun	15	Chytilová, Františka	91
Albrecht, kožešník	12	Jahoda, Jindřich	20
Anna Barbora	45	Jelínek, Jan Ignác	29
Bhem, Jakub	16	Jung, P.	61
Bhem, Jan	16	Klauber, Jan	20
Bláha, Jan	69	Koch, Kristián	03
Böhm, Edmund	80	Koudelák, Jakub	69
Brauner, Jan	37	Krkvač, Jan	06
Brokeš, Jiří	20	z Kravař, Johanka	01
Brückner, Karl	89	Kubíček, C. M.	82,109
Brückner, Karl junior	90	Kučerová	83
z Břesovic, Mikuláš Oneš	13	Langr, Pavel	73
Burian, Pavel	37	Lefflerer, František Xaver	23
z Bystřice, Jan Matouš	05	Leopold I.	38
Cajdler, Antonín	79	z Lichněstějna, Jan Baptista Karel	39
Cajdlerová, Kateřina	79	Lippert, Vincenc	37
Čejka, Petr	08	Lothský, Jan	04
Demlová, Františka	82	Machánek, Matouš F.	20
Dmeyšek, Václav	06	Mainardi	39
Exl, Jan	14	Mellack, Jan Baptista	17, 18, 20, 21
Frider, Sophia	44	Miček, Jakob	37
Frieder, Wilhelm	44	Michalovič, Mikuláš	(58)
Hauzefka, Jan Baptista	17, 20	Miserovský, Wilhelm	61
Havlíček, František	61	Neis, H.	53
Havlíček, Richard	61	Neymann, Kristian A.	20
Havlíček, Wilhelm	61	Novák, Josef	111
Havlíčková, Johana	61	Oberzolln, Josef	68
Heinrich, Jan	66	Obletter, Valerian	(58)
Herolt, Jan Georg	20	Oneš, Štěpán	06
Hofmannová, Antonie	76	Pernička, Martin	06
Holzinger, Kristián	20	z Pernštejna, Jan	06
Horáček, Konstancius	(62)	z Pernštejna, Vratislav	13
Hordiborský, Martin	20	Pražák, Matyáš	06
Hrazdil, Josef	77	Prokeš, Řehoř František	32
Hrazdilová, Františka	77	Prestinar, Lorentz	20
Chromá, Kateřina	25	Procházka, František	87
Chromý, Karel	25	Pumer, Prokop František	33

Richnovský, Jiří	20
Roháček, Vincenc	107
Roháčková, Františka	107
Rosivalek, J.	61
Rozvoda, Václav	(34), (35)
Řezník, Lukáš	09
z Scherffenburgu, Jan Karel Leopold	47
Schellenberg, Carl	24
Schmiedt, Johann	89
Schultz, Tobias	20
Sebastini, F. A.	49
Skála, Eduard	101
Slavotínek, Jakub	96
Slavotínková, Františka	96
Sliwka, Jan	37
Sopia, Catharina	44
Soukeník, Valentin	06
Spanie, Jan	66
Straub, W.	81
Suk, Josef	37
Svobodová, Judita	56
Šťastný, František	100
Šťastný, Jan	100
Tišnovský, Jan	06
Titman, Anton	37
Vischer, Jan	39
Vláčil, Florian	87
Vogl, J.	61
Všetička, František	84
Všetičková, Marie	84
Všetičková, Marie	99
Weigel, Fridrich	61
Weigel, Hugo	61
Weigel, Johan	61
Weigel, Konrád	61
Welehradský, Franz	37
Wiemicko, Zigmund A.	20
Winter, Valentin Ernst	20
Záček, Vavřinec	06
Zelinka, František Ladislav	19
Zlámal, J.	89
Žofka	07

STANOVIŠTĚ

Rejstřík vychází z údajů v záhlaví nebo v prvním odstavci katalogového záznamu. Památky, které se vyskytují v blízkosti kostelů nebo kapliček, se v tomto rejstříku mohou objevit dvakrát, tedy přiřazeny k příslušnému objektu i k ulici nebo místu, na němž se nachází. Pro zvýšení přehlednosti jsou památky, nacházející se v příměstské části, řazeny pod název dané oblasti a nikoli jednotlivých ulic. Katalogizační číslo nedochovaných epigrafických památek je uvedeno v závorce.

KOSTELY

Kostel sv. Jana Nepomuckého	32, (34), (35), 38, 39, 41, 47, 48, 49, 50, 54, 55, 57, (62)
Kostel Povýšení sv. Kříže	01, 03, 09, 10, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 29, 31, 36, 40, 44, 51, 60, 61, 82, 86, 89, 90, 108, 112
Kostel sv. Petra a Pavla	02, 04, 05, (11), 30, 33, 37, 45, (58), 59, 76, (81), 111
Kostel sv. Cyrila a Metoděje	17, 26, (27), (52)

KAPLE

Kaple Nejsvětější Trojice	07, 08, 12
Kaple sv. Anny	42, 43, 63, 73
Kaple sv. Floriana v Držovicích	78

ULICE A NÁMĚSTÍ

Brněnská ulice	(27), (46), 56, 65, 110
Dolní ulice	87
Drozdovice	73, 108
Filipcovo náměstí	82
Havlíčková třída	103, 106
Komenská ulice	68, 92
Kostelecká ulice	53
nám. T. G. Masaryka	06, 13, 24
Olomoucká	67
Petrské náměstí	30, 45, 76
Plumlovská ulice	70, 76
Poděbradovo náměstí	102
Rejskova ulice	93, 94, 95, 97, 98, 104, 105
Sádky	88
Skálovo náměstí	64
Smetanovy sady	60, 101
Svatoplukova ulice	25, 32, 72
Trávnícká	(28)

Úprkova ulice

71

PŘÍMĚSTSKÉ ČÁSTI

Čechovice

69, 79, 83

Držovice

74, 78, 85

Domamyslice

75, 91, 107

Krasice

84, 96, 99, 100

REJSTŘÍK K FOTOGRAFICKÉ PŘÍLOZE

V rejstříku jsou k číslům obrazových příloh přiřazena čísla katalogizačních záznamů.

Obr. 01	Kat. č. 01	Obr. 31	Kat. č. 45	Obr. 61	Kat. č. 82
Obr. 02	Kat. č. 02	Obr. 32	Kat. č. 47	Obr. 62	Kat. č. 83
Obr. 03	Kat. č. 03	Obr. 33	Kat. č. 48	Obr. 63	Kat. č. 84
Obr. 04	Kat. č. 04	Obr. 34	Kat. č. 49	Obr. 64	Kat. č. 85
Obr. 05	Kat. č. 06	Obr. 35	Kat. č. 50	Obr. 65	Kat. č. 86
Obr. 06	Kat. č. 10	Obr. 36	Kat. č. 51	Obr. 66	Kat. č. 87
Obr. 07	Kat. č. 13	Obr. 37	Kat. č. 53	Obr. 67	Kat. č. 88
Obr. 08	Kat. č. 14	Obr. 38	Kat. č. 54	Obr. 68	Kat. č. 91
Obr. 09	Kat. č. 15	Obr. 39	Kat. č. 55	Obr. 69	Kat. č. 92
Obr. 10	Kat. č. 16	Obr. 40	Kat. č. 56	Obr. 70	Kat. č. 93
Obr. 11	Kat. č. 17	Obr. 41	Kat. č. 57	Obr. 71	Kat. č. 94
Obr. 12	Kat. č. 19	Obr. 42	Kat. č. 59	Obr. 72	Kat. č. 95
Obr. 13	Kat. č. 20	Obr. 43	Kat. č. 60	Obr. 73	Kat. č. 96
Obr. 14	Kat. č. 21	Obr. 44	Kat. č. 63	Obr. 74	Kat. č. 97
Obr. 15	Kat. č. 22	Obr. 45	Kat. č. 64	Obr. 75	Kat. č. 98
Obr. 16	Kat. č. 23	Obr. 46	Kat. č. 65	Obr. 76	Kat. č. 99
Obr. 17	Kat. č. 24	Obr. 47	Kat. č. 66	Obr. 77	Kat. č. 100
Obr. 18	Kat. č. 25	Obr. 48	Kat. č. 67	Obr. 78	Kat. č. 101
Obr. 19	Kat. č. 26	Obr. 49	Kat. č. 68	Obr. 79	Kat. č. 102
Obr. 20	Kat. č. 30	Obr. 50	Kat. č. 69	Obr. 80	Kat. č. 103
Obr. 21	Kat. č. 31	Obr. 51	Kat. č. 70	Obr. 81	Kat. č. 104
Obr. 22	Kat. č. 32	Obr. 52	Kat. č. 71	Obr. 82	Kat. č. 105
Obr. 23	Kat. č. 33	Obr. 53	Kat. č. 72	Obr. 83	Kat. č. 106
Obr. 24	Kat. č. 37	Obr. 54	Kat. č. 73	Obr. 84	Kat. č. 107
Obr. 25	Kat. č. 38	Obr. 55	Kat. č. 74	Obr. 85	Kat. č. 109
Obr. 26	Kat. č. 40	Obr. 56	Kat. č. 75	Obr. 86	Kat. č. 110
Obr. 27	Kat. č. 41	Obr. 57	Kat. č. 76	Obr. 87	Kat. č. 111
Obr. 28	Kat. č. 42	Obr. 58	Kat. č. 77	Obr. 88	Kat. č. 112
Obr. 29	Kat. č. 43	Obr. 59	Kat. č. 78		
Obr. 30	Kat. č. 44	Obr. 60	Kat. č. 79		

5. Závěr

Jak jsem se již zmínila v úvodu, byla práce v terénu velmi příjemná, neboť jsem se setkala jen se vstřícnými a ochotnými lidmi. Jediné, co se mi příliš nelíbilo, bylo umístění některých náhrobníků. Měla jsem pocit, že jsou pouze jakousi trpěnou součástí inventáře kostelů, ale jejich krásu a hodnotu si nikdo neuvědomuje. Některé jsou umístěny tam, kam se většina lidí, kteří nejsou aktivní katolíci angažující se v chodu kostela, nedostane. Náhrobníky v předsíni bočního vchodu, který je zamčený, jsou sice ukryty pohledům veřejnosti, ale alespoň se neničí. Horší už je, když jsou sice v místech běžně přístupných, ale je před ně umístěn nějaký předmět např. stojan na kola, při jehož používání může docházet k poškození památky. Také mi přišlo přinejmenším zvláštní, když byla před náhrobník umístěna moderní zpovědnice i přes to, že by se bez problémů dala postavit hned vedle nebo na jakékoli jiné místo, o které nebyla v daném kostele nouze. Také překrytí náhrobníku dřevěnou vývěskou, která památku zcela zakryje, není zrovna šetrným způsobem zacházení. Snad do této práce nahlédne někdo, kdo bude mít možnost s touto situací něco udělat, neboť takovýmto zacházením se památky nenávratně ničí.

Na rozdíl od příjemné práce v terénu byla práce s literaturou o poznání horší. Nepřesné, neúplné ba dokonce domyšlené prepisy nápisů, které nebyly výjimkou a upozorňuji na ně v poznámkovém aparátu, mi připravily několik hodin marného hloubání, jak na to autoři přišli. Nechtěla jsem totiž uvěřit, že uznávaní odborníci, pracující v oblasti památek drahně let, by se mohli takovýchto věcí dopouštět. Je mi jasné, že i v této mé práci se může nějaká ta chyba vyskytnout, za což se čtenáři velice omlouvám. Ale skutečnost, že jsem v oboru začátečnicí, která má o věc velký zájem, ale zkušenosti teprve začíná sbírat, je snad dostatečným důvodem k tomu, aby odborník dokázal přimhouřit oko nad malou nepřesností.

Doufám, že tato práce bude k užitku všem lidem, kteří se zajímají o památky a historii města Prostějova.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BERÁNEK, O.: Katolické kostely a kaple v Prostějově. Prostějov, 1989. rukopis
- [2] BUZZI, M.: Památky na prostějovsku. In *Zpravodaj muzea Prostějovska*. Prostějov, 1988. Číslo 2, přebal.
- [3] FAKTOR, F.: Popis okresního hejtmanství prostějovského. Praha: nákladem vlastním, 1989. 173 s.
- [4] FLODR, M.: Nápisy na středověkých zvonech. *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity*. Brno, 1973. Číslo C 20, s. 143-157.
- [5] FLODR, M.: Zásady popisu středověkých a novověkých epigrafických památek. *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity*. Brno, 1974 - 1975. Číslo C 21 – 22, s. 167–174.
- [6] HOSÁK, L.: Historický místopis země střední a severní Moravy: okres olomoucký, okres prostějovský. Olomouc: Krajské nakladatelství, 1959. 115 s.
- [7] HOUDEK, V.: Umělecké a vědecké zprávy. *Časopis matice moravské*. Brno, 1901. Roč. 25, s. 76–82.
- [8] CHYTIL, M.: Drobné církevní památky na území města Prostějova. Volně stojící kříže na území města Prostějova. In *Zpravodaj muzea Prostějovska*. Prostějov, 2000. Číslo 1–2, s. 1–4.
- [9] CHYTIL, M.: Drobné církevní památky na území města Prostějova. Sochy a kamenné plastiky s církevními náměty na území města Prostějova. In *Zpravodaj muzea Prostějovska*. Prostějov, 2000. Číslo 1–2, s. 5–8.
- [10] CHYTIL, M.: Drobné církevní památky na území města Prostějova. Kaple, výklenkové kaple a boží muka na území města Prostějova. In *Zpravodaj muzea Prostějovska*. Prostějov, 2000. Číslo 1–2, s. 9–14.
- [11] JANOUŠEK, V.: Dějiny Prostějova. Vlastivěda moravská. II. Místopis moravy. Brno: Musejní spolek, 1938. 390 s.
- [12] JANOUŠEK, D.: Památný dům. In *Kulturní zprávy*. 1992. Roč. 1. Číslo 3, 23 s.
- [13] JANOUŠEK, D.: Prostějovská radnice. In *Štafeta*. Prostějov, 1974. Číslo 3, s. 26-27.

- [14] JAŠEK, A.: Kostel sv. Jana Nepomuckého u Milosrdných bratří v Prostějově. Prostějov, 1932. 19 s.
- [15] JAŠEK, A.: Pamětní spis k 200letému jubileu konventu Milosrdných bratří v Prostějově: 1739 - 1939. Prostějov, 1939. 39 s.
- [16] KAVIČKA, K.: Prostějov. Děkanský farní kostel Povýšení svatého kříže. In *Církevní památky*. sv. 31. Velehrad: Historická společnost Starý Velehrad, 2003.
- [17] KAVIČKA, K. – NOVOTNÝ, V.: Prostějov. Farní kostel sv. Petra a Pavla. In *Církevní památky*. sv. 33. Velehrad: Historická společnost Starý Velehrad, 2004.
- [18] KAVIČKA, K. – KREJČÍ, P.: Prostějov. Klášterní kostel sv. Jana Nepomuckého. In *Církevní památky*. sv. 34. Velehrad: Historická společnost Starý Velehrad, 2005.
- [19] KAVIČKA, K.: Zamyšlení nad starými fotografiemi. In *INRI časopis římskokatolické farnosti při Povýšení sv. kříže v Prostějově*. Prostějov, 2006. Číslo 46, s. 12–19.
- [20] KOKOJANOVÁ, M.: Erratum k náhrobku Jana Bhema (+1609). In *Střední morava: kulturně historická revue*. Olomouc: Memoria, 1997. Číslo 5, s. 57 – 58.
- [21] KOKOJANOVÁ, M.: Kamenné glosy z pernštejnského Prostějova. In *Střední Morava: kulturně historická revue*. Olomouc: Memoria, 1997. Číslo 4, s. 76 - 78.
- [22] KOKOJANOVÁ, M.: Nad hrobem kožišníka Albrechta, konšela prostějovského. In *Štafeta*. Prostějov, 1993. Roč. 25, s. 48 – 52.
- [23] KOKOJANOVÁ, M.: S. Floriane, oramus pro te! „Velký oheň“ v Prostějově L. P. 1697 a torza s ním spojená. In *Štafeta*. Prostějov, 1997. Roč. 29, s. 13 – 19.
- [24] KÜHNDEL, J.: Dům hanáckého šlechtice Onše. In *Ročenka národního a průmyslového muzea v Prostějově*. Prostějov, 1936. Roč. 13, s. 77 - 86.
- [25] KÜHNDEL, J.: Mistrovský znak kameníka Ludvíka Stanzla: z let 1586 - 88. In *Ročenka národního a průmyslového muzea v Prostějově*. Prostějov, 1927. Roč. 4, s. 55 - 59.
- [26] KÜHNDEL, J.: Prostějovská renesanční radnice. In *Ročenka národního a průmyslového muzea v Prostějově*. Prostějov, 1948. Roč. 18, s. 39 - 54.
- [27] KÜHNDEL, J.: Prostějovské domy. In *Ročenka národního a průmyslového muzea*

- v Prostějově. Prostějov, 1932. Roč. 9, s. 106 - 124.*
- [28] KÜHNDEL, J.: Prostějovské domy. In *Ročenka národního a průmyslového muzea v Prostějově. Prostějov, 1933. Roč. 10, s. 90 - 100.*
- [29] KÜHNDEL, J.: Prostějovské portály. Prostějov: Městská spořitelna. Sjezd moravských knihomilů proběhl o letnicích 1936. 10 s.
- [30] KÜHNDEL, J. – MATHON, J.: Pernštejnský zámek v Prostějově. Prostějov: Úvěrní spolek záložna a zastavárna, 1932. 58 s.
- [31] KVAPIL, M.: 100 let městského hřbitova v Prostějově. Prostějov: Technické služby města Prostějova, 2000. 103 s.
- [32] KVAPIL, M.: Prostějov v informacích a datech. Prostějov: Aquarel, 1996. 36 s.
- [33] KVAPIL, M.: Svatí v našem městě. In *Štafeta. 1997. Roč. 29, s. 64 – 67.*
- [34] LAURENČÍK, J.: Paměti o věcech náboženských. Paměti o věcech náboženských a starý Prostějov v díle prof. P. Františka Koželuhy. Sv. 1. Prostějov, 2004. 311 s.
- [35] LIŠKOVÁ, M.: Náhrobní kameny v prostějovských kostelích. Ročníková práce z dějin umění. Olomouc: Univerzita Palackého. Theologická fakulta. 1999. 19 s.
- [36] MALIVA, J.: Původní renesanční portál prostějovského zámku. In *Zpravodaj muzea prostějovska. Prostějov, 1982. Číslo 2, s. 1–8.*
- [37] MATHON, J.: Boží muky a kapličky na Prostějovsku. In: *Ročenka národního a průmyslového muzea v Prostějově. Prostějov, 1938. Roč. 15, s. 42 – 49.*
- [38] MATHON, J.: Duch gotiky na Prostějovsku. Prostějov, 1937. 37 s. IX. Sjezd moravských knihomilů proběhl o letnicích 1937 ve Valašském Meziříčí.
- [39] MATHON, J.: Prostějov a okolí ve světle svých historických a uměleckých památek. Prostějov: J. F. Buček, 1924. 169 s.
- [40] MATHON, J.: Příspěvek ke studiu Piety na Moravě. In: *Ročenka národního a průmyslového muzea v Prostějově. Prostějov, 1936. Roč. 13, s. 42 – 54.*
- [41] MATHON, J.: Příspěvek k sochařství gotického období na Prostějovsku. In: *Ročenka národního a průmyslového muzea v Prostějově. Prostějov, 1927. Roč. 4, s. 33 - 54.*

- [42] MATHON, J.: Příspěvek k sochařství z údobí baroka na Prostějovsku. In: *Ročenka národního a průmyslového muzea v Prostějově*. Prostějov, 1948. Roč. 18, s. 26 - 38.
- [43] MYSLIVEČEK, M.: Panoptikum symbolů, značek a znamení. Praha: Horizont, 1992. 287 s.
- [44] MYSLIVEČKOVÁ, H.: Raně renesanční šlechtické náhrobky. In *Vlastivědný věstník moravský*. 2003. Roč. 55, číslo 1, s. 11 – 29.
- [45] ROHÁČEK, J.: Nápisy města Kutné Hory. In *Fonetes historiae artium III*. Praha: Artefactum, 1996. 297 s.
- [46] ŘÍČKOVÁ, K.: Nemovité kulturní památky jižní Moravy. Soupis památek a literatury. Okres Prostějov. sv. 6. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost, Moravská zemská knihovna, Památkový ústav v Brně, 2000. 109 s.
- [47] Oprava věže farního kostela „Povýšení sv. Kříže“ v Prostějově L. P. 1935. In: *Prostějovský farní věstník*. Prostějov: Farní úřad, 1935. Zvláštní vydání, 91 s.
- [48] STARÝ, F.: Příspěvek k životopisu prostějovského malíře Františka Antonína Sebastiniho, část druhá. In: *Ročenka národního a průmyslového muzea v Prostějově*. Prostějov, 1931. Roč. 8, s. 58 – 76.
- [49] STARÝ, F.: Socha sv. Jana Nepomuckého na hlavním náměstí v Prostějově. In *Prostějovský farní věstník*. Prostějov: Farní úřad, 1934. Zvláštní vydání, s. 24.
- [50] ŠMÍD, M.: Příspěvek ke stavebnímu vývoji farního chrámu v Prostějově. In *Zpravodaj muzea prostějovska*. Prostějov, 1981. Číslo 1, s. 20 – 25.